

HABARI KITAIFA

Makamu Mwenyekiti wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) Bara, Philip Mangula, akiongoza kikao cha Kamati Kuu ya Halmashauri Kuu ya chama hicho Taifa, jijini Dodoma jana. Kulia kwake ni Makamu Mwenyekiti wa CCM Visiwani, Rais mstaafu wa Zanzibar, Dk. Ali Mohamed Shein, Mjumbe wa Kamati Kuu Rais Samia Suluhu Hassan na Mjumbe wa Kamati Kuu ya Halmashauri Kuu ya CCM Taifa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Hussein Mwinyi. **PICHA: IKULU**

Bendera chuma, mlingoti chuma

Na Waandishi Wetu

BENDERA chuma, mlingoti chuma. Ndivo picha halisi inavyoonyesha katika dhamira za dhati za Rais Samia Suluhu Hassan na Makamu wa Rais Mteule, Dk. Philip Mpango.

Kwa maneno mengine, ni viongozi amba kutowana na historia zao kuitendaji na kauli zao baada ya kuthibitishwa kushika nyadhifa hizo kwa nyakati tofauti, wanao-nyesha kuwa ni watu wasiotakisika na hawatakuwa na msalie mtume kwa wale watakaopindisha sheria za nchi na wabahirifu.

Wakati wa mazishi ya kitaifa ya aliyejikuwa Rais wa Tanzania, Dk. John Magufuli, jijini Dodoma, Rais Samia alisema:

“Kwa wale amba wana masha-ka, ‘mwanamke huyu atawezza kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania?’ Nataka niwaam-bie aliyesimama hapa ni Rais... Nata-ka nirudie, aliyesimama hapa ni Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, ambaye maumbile yake ni mwanamke.”

Kauli hiyo ilionyesha kuwa ni mtu anayejiamini, mwenye uwezo na yuko tayari kushika wadhifa huo, tofauti na mitazamo ya baa-dhi ya watu waliokuwa na shaka kama anatosha kuva viatu vya urais. Makamu wa Rais mteule, Dk. Mpango, ameonyesha kuwa si mtu wa mzaha baada ya kuonya kuwa hatakuwa na uvumilivu dhidi ya wala rushwa na mafisadi wakati akiteneleza majukumu yake mapya.

Alizungumza hayo bungeni jana alipopewa nafasi ya kuaga na Spi-ka Job Ndugai, dakika chache kab-la ya kutangazwa kwa matokeo ya

kura za wabunge waliopitisha jina lake kuwa Makamu wa Rais.

Mtaalamu huyo wa uchumi alisema kwa kuzingatia kwamba ametoka kwenye familia maskini, atahakikisha ndoto za Rais wa Awamu ya Tano, Hayati Dk. John Magufuli, za kuwainua wananchi wanyonge na maskini zinatimia.

“Nimevaa kiatu cha umaskini toka utoto wangu. Hata katika utumishi wangu Chuo Kikuu cha Dar es Salaam (UDSM), nilijikita kwenye uchumi wa maendeleo.

“Wakati wa mazishi ya kitaifa ya Hayati Rais Magufuli, kuna matukio mawili yalinigusa sana. Moja, ni lile la Dar es Salaam pale wananchi wanyonge walipoamua kuruka ukuta wa Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Julius Nyere kumsindikiza kipenzi chao.

“Sasa, ndoto za wanyonge hawa lazima zimulikwe na zitimizwe, wanataka SGR (reli ya kisasa) ika-milike, bwawa la umeme likami-like, barabara za vijiji zikamilike, huduma za afya ziwe bora zaidi, maji, usalama ili waendelee ku-fanya kazi shughuli zao. Hawataki rushwa,” alisema.

ASEMA SI MPOLE

Alisema katika uongozi wake ataendeleza ndoto za Hayati Rais Magufuli za kutaka Tanzania ipige hatua zaidi kiuchumi kwa kusimamia rasilimali zake, akihimiza kuwa rasilimali za nchi liwe jicho la kila Mtanzania.

“Ninajua wamesema mimi ni mpole, mimi ni mcha Mungu, ninajitahidi kumcha Mwenyezi Mungu kwa sababu bila hilo mimi si chocote.

“Lakini, kuna maeneo ninaomba

muwe mnasema ukweli. Mimi siyo mpole kiasi hicho. Kwenye mambo ya ovyo ovyo, ya matumizi mabaya ya fedha za umma, hapana! Mimi siyo mpole. Kwa watu wanaokula rushwa, mimi siyo mpole.

“Na kwa hilo nitaomba mnisame-he pale ambapo itabidi kusimamia kazi za umma kwa ajili ya maendeleo ya Tanzania. Ninawaambieni ukweli, nitamsaidia Mheshimiwa Rais kwa kuhakikisha kwamba tu-nakwenda sawasawa,” alisema.

Dk. Mpango alisema hali ya umaskini nchini bado ni kubwa, akibainisha kuwa zaidi ya watu milioni 14 wanaishi chini ya kiwan-go cha umaskini, akisisitiza kuwa haikubaliki.

Dk. Mapango pia aliahidi kuwa ataendeleza kuwa mwaminifu kwa Chama Cha Mapinduzi (CCM) hadi atakapofariki dunia, huku akiwashukuru Spika Ndugai na Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa, kwa kuwa walimu wazuri kwake kiuongozi.

MSAIDIZI WAKE ALIA

Baada ya kikao cha mchana cha Bunge kuahirishwa huku Dk. Mpango akiondoka kwa msafara maalum ulioandaliwa kwa ajili yake, Naibu Waziri wa Fedha na Mipango, Mwanaidi Ali Khamis, alitoka ukumbini akiwa anabubu-jikwa na machozi.

Alipofuatwa na Nipashe, Mwanaidi alisema amejesikia uchungu kumkosa Dk. Mpango katika wizara hiyo, akisisitiza kuwa mzaliwa huyo wa Buhigwe mkoani Kigoma ni mwalimu mzuri wa uchumi.

Imeandikwa na Samia Athanasias, DODOMA na Epson Luhwago, DAR.

Kutoka familia maskini hadi ikulu

Na Augusta Njoji, DODOMA

MIAKA mitano iliyopita, aliteuliwa kuwa Waziri wa Fedha akiwa mbunge wa kuteuliwa na jana Rais Samia Suluhu Hassan alimteua kuwa Makamu wa Rais na kupendekeza bungeni athibitishwe.

Jina lake halikuwa mionganii mwa majina ya makada wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) waliokuwa wanatajwa kwamba huenda mmojawapo angeteuli-wa kushika nafasi ya Makamu wa Rais.

Baada ya jina lake kuwasilishwa bungeni jana na Mpambe wa Rais, lilikuwa lake na Spika wa Bunge, Job Ndugai, kuzungumza na wabunge waliokuwa na ‘rungu’. Huyo si mwingine bali ni Dk. Philip Mpango.

Dk. Mpango, aliyezaliwa Wilaya ya Buhigwe mkoani Kigoma Julai 14, 1957 ametoka mbali mpa-ka kufikia hatua ya kushika wadhifa huo mkubwa katika serikali. Anajinasibu kuwa ametoka katika familia ya kimaskini na amevaa viatu wa umaskini.

Ni mtu aliyesoma seminari na wakati huo watu hao walikuwa wakionekana kuandaliwa kuwa mad-padi lakini haikuwa hivyo.

Akijieleza mbele ya bunge jana, alisema upadri ulimshinda na kuamini kuwa Mungu hakumpangia wito huo.

Baada ya kumaliza kidato cha sita alijiunga na Jeshi la Kujenga Taifa kwa mujibu wa sheria katika Kambi za Bulombora, Kigoma na baadaye JKT, Mlale, Songea. Baada ya hapo alifanya kazi lili-ilo kuwa Shirika la Akiba ya Wafanyakazi (NPF sasa NSSF) na katika nafasi ya Ofisa Uhustiano Msaidizi na baadaye Mtafiti Msaidizi katika Shirika la Ugavi la Elimu (TES).

“Nilikwenda UDSM, nilifanya Shahada ya Uchumi na nilihitimuhu shahada ya kwanza mwaka 1984, baada ya pale nilifanya kazi Wizara ya Kazi kwe-nye Idara ya Nguvu Kazi mwaka 1985 hadi 1986 niliporejea UDSM kwa shahada ya pili kwenye uchumi,” alisema.

Mwaka 1988, alipohitimu shahada ya pili ya uchumi aliajiriwa kuwa Mhadhiri Msaidizi na mwaka uliofuita alianza shahada ya uzamivu Chuo Kikuu cha Lund, Sweden ambako kulikuwa na mafunzo na utafiti. Alihitimu mwaka na kuen-delea kufanya kazi UDSM akiwa mhadhiri idara ya uchumi na utafiti.

“Mwaka 2002 nikaomba likizo nikaenda kufanya kazi Benki ya Dunia (WB) kama mchumi mwan-damizi. Haukuwa uamuza mwepezi sana, nilia-mua kwenda kule ili nijifunze taasisi kubwa hizi zinavyosukuma sera kwa nchi zetu, zinafanyaje kazi, kuna nini kule ndani?

“Niliaminiwa kusimamia baadhi ya miradi hasa upande wa matumizi ya serikali, nilikuwa katibu wa ile timu ya WB. Rais Jakaya Kikwete alinitema kuwa msaidizi wake wa masuala ya uchumi kutoka WB. Nilianza kazi ile mpaka mwaka 2010 Rais Kikwete alinitema kuwa Naibu Katibu Mkuu Wizara ya Fedha na alinihamisha kuwa Mkuu wa Tume ya Mipango.

“Rais Magufuli alinitema kutoka pale akanipeleka kuwa Kaimu Kamishna Mkuu wa TRA, nilifanya kazi kwa mshangao kama leo kwa muda wa takriban mwezi mmoja, ilikuwa kazi ngumu, tulipewa kazi ya lazima tuongeze mapato ya serikali.

“Wakati nikidhani nimezoea kukusanya mapato na changamoto zake, saa mbili usiku tarehe 23 nikiwa ofisini, rafiki zangu wakanambia Rais ameniteua kuwa mbunge na Waziri wa Fedha na Mipango.

“Alipokufa Magufuli, nililia sana hadharani na binafsi nyumbani, lakini machozi yangu yalikauwa kwa sababu lazima taifa letu liendelee kuongozwa na Watanzania na kazi yetu kubwa ni moja tu,” alisema.

HABARI KITAIFA

Wadau wasema 'viatu' vinamtosha

Na Christina Mwakangale

MASHIRIKA na baadhi ya wananchi waki-wamo wanasiasa wamepongeza uteuzi wa Makamu wa Rais, Dk. Philip Mpango, kushika nafasi hiyo kutokana na uzoefu wake wa kuwa mchumi mbobeuvu na mataalam wa masuala ya fedha.

Mkurugenzi wa Jukwaa la Katiba (JUKATA), Chacha Wangwe, alisema ni chaguo sahihi kwa kuwa suala la uchumi analichukulia kwa ukubwa jambo ambalo linaonyesha kuwa atakuwa msaidizi mzuri wa Rais Samia.

"Rais Samia anataka kubadili mazingira ya viongozi walilolalamikiwa hasa siasa zilizopingwa kukandamiza demokrasia na uhuru wa habari."

Kwa upande wake, Mkurugenzi wa Kituo cha Sheria na Haki za Binadamu (LHRC), Anna Henga, alisema hawana mashaka na uwezo wa Dk. Mpango kwa Kuwa ni mtu anayefahamu uchumi na anaelewa miradi ya maendeleo ambayo alikuwa anaisimamia.

"Tunaamini atamsaidia na kumshauri Rais Samia Suluhu Hassan, tunajua siyo mtu wa siasa nyinyi hivyo atamshauri. Kwenye haki za binadamu hatuna shida na Rais na Makamu wake, tunaomba wajue asasi zinachangia uchumi wa nchi kwa kulipa kodi kutokana na fedha za miradi mbalimbali, nasi tutasaidiana kuhakikisha uchumi wetu unakua," alisema.

Aliwashauri watumishi na wananchi kwa kumuunga mkono Rais na Makamu wa Rais ili kufikia maendeleo yanay-otakiwa.

Naye Mchumi Prof. Godius Kakyarara, alisema anaiona awamu ya uchumi kuto-kana na ukweli Rais Samia ana taaluma ya uchumi pamoja na Makamu wake ambayo itasaidia kulisogeza taifa.

"Dk. Mpango amekuwa katika awamu zote za Mpango wa Maendeleo kwa hiyo masuala ya maendeleo ya nchi anayajua, anaweza kufanya kazi nzuri, huyu ni chaguo sahihi kwa Tanzania," alisema.

Mwanasiasa Athony Komu, alisema uteuzi wa Dk. Mpango, unafaa ingawa kuna baadhi ya masuala ya kufanyiwa kazi.

"Elimu yake inatosha ingawa alikuwa mchumi, alifanya Tume ya Mipango, Wizara ya Fedha hapo shida naiona katika chama chake."

Makamu wa Rais mteule, Dk. Philip Mpango (kulia), akiaga rasmi bungeni jijini Dodoma jana, baada ya wabunge kuitishwa jina lake kwa asilimia 100, ili kushika nafasi hiyo na kupoteza sifa ya kuwa mbunge. **PICHA: IBRAHIM JOSEPH**

Kitendawili kilivyoteguliwa

Na Sanula Athanas, DODOMA

BAADA ya kuwapo tetesi za uwezekano wa makada wakongwe kadhaa wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) kuteuliwa kushika nafasi ya Makamu wa Rais wa Tanzania, hatimaye Rais Samia Suluhu Hassan amemteua Dk. Philip Mpango kushika wadhifa huo.

Uteuzi wa Dk. Mpango, ambaye awali alikuwa Waziri wa Fedha na Mipango, umefanya zikiwa zimebaki siku tatu kabla ya kukamilika kwa muda wa kikatiba wa siku 14 zinazomtaka Rais kuteua Makamu wa Rais.

Bahasha yenye jina la mteule iliwasilishwa bungeni jana asubuhi na mpambe wa Rais na kuibua shangwe kwenye chombo hicho cha kutunga sheria.

Baada ya kumalizika kwa kipindi cha 'Maswali na Majibu' bungeni asubuhi, Spika Job Ndugai aliingia bungeni kuongoza shughuli za Bunge akipishwa kwenye kiti na Naibu Spika, Dk. Tulia Ackson, aliyeongoza shughuli za awali.

Spika Ndugai aliagiza askari wa usalama bungeni wamwingize bungeni mgeni maalum, Mpambe wa Rais, Kanali Nyamburi Mashauri, aliyekuwa na ujumbe mahususi kutoka kwa Rais Samia. Baada ya kuingia bungeni, Mpambe wa Rais alikwenda moja kwa moja hadi kwa Spika na kumkabidhi bahasha ambayo ilikuwa na barua kutoka kwa Rais.

Spika baada ya kupokea ujumbe huo, huku akimsifu aliyeuwasilisha kwa kuwa mwanamke wa kwanza nchini kuwa Mpambe wa Rais, aliwasomea wabunge kilichoandikwa aki-anika kuwa Rais amempendekeza Dk. Mpango kuwa Makamu wa Rais.

Mheshimiwa Rais kwa mamlaka aliypewa na Katiba chini ya Ibara ya 37(5), amempendekeza afuataye kuwa Makamu wa Rais wa Tanzania. Aliyependekeza... (akasita) Nitasoma

karatasi hii kama ilivyo.

"Kwa hiyo ninakuu, imeandikwa hivi: 'Mheshimiwa Spika, ninawasili-sha bungeni jina la Mheshimiwa.... (akasita). Ninarudia tena... Makatibu ninaomba maji ya kunywa... (kukawa na kicheko kwa muda).

"Jamani mko tayari eeh! Mheshimiwa Rais anasema 'Mheshimiwa Spika, ninawasilisha bungeni jina la Dk. Philip Mpango kwa nafasi ya Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,' Spika Ndugai alisema na kuibua shangwe bungeni.

Baada ya kutangazwa kwa jina hilo, baadhi ya mawaziri, wakiwamo Dk. Medard Kalemani (Nishati), William Lukuvi (Ardhi) na Jenista Mhagama (Ofisi ya Waziri Mkuu) waliinuka kwenye viti vyao na kumfuata kumpongeza Dk. Mpango aliyeuwa ameketi huku akionekana kupigwa butwaa akikutanisha viganja vya mikono yake kwa ishara ya mtu anayeshukuru.

Wakati utaratibu wa Bunge kupiga kura kuitishwa jina hilo ukiandalifu, Spika Ndugai alimpa nafasi Dk. Mpango kuzungumza na wabunge kwa daki-ka chache. Muda wote huo, Dk. Mpango alikuwa ameketi kwenye kiti chake cha Waziri wa Fedha na Mipango.

Baadaye, Ndugai alitoa nafasi kwa wabunge wachache kumzungumzia Dk. Mpango. Waliopewa nafasi hiyo ni pamoja na Waziri wa Elimu, Sayansi na Teknolojia, Profesa Joyce Ndalichako, aliyeemsifu mtaalamu huyo wa uchumi kwa kile alichodai kuwa ana uchungu na nchi.

Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, Lukuvi, alisema Dk. Mpango ana uwezo mkubwa wa kufanya kazi na anamtaguliza Mungu katika mambo yake.

"Dk. Mpango ni mcha Mungu sana. Mtembelee nyumbani kwake Chanika, ukipika huko, nyumba yake tu inaonyesha kwamba huyu ni mcha Mungu. Hata alipopata matatizo hivi karibuni,

alimtaguliza Mungu sana," alisema.

Waziri wa Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki, Profesa Palamagamba Kabudi, alisema kuwasilishwa kwa jina la Dk. Mpango bungeni kuitishwa kuwa Makamu wa Rais, ni majibu ya maombi ya mama yake kwa Mungu, akibainisha kuwa Dk. Mpango alimpoteza baba yake akiwa kwenye umri mdogo.

Mbunge wa Kawe, Josephat Gwajima, alimpongeza Rais Samia, kwa kumpendekeza Dk. Mpango kushika nafasi hiyo, akisema "jicho lililomwona Dk. Mpango ni kubwa kuliko aliyeulewila".

Mbunge wa Geita, Joseph Musukuma, alimpongeza Rais Samia kwa kuwasilishwa jina la Dk. Mpango ambaye alimsifia kwa kile alichodai hana makundi na anamsikiliza kila mtu.

Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC), Naghenjwa Kaboyoka, alisema Dk. Mpango ni mnyenyeketu hata kwenye mambo magumu, akibainisha kuwa alimpa ushirikiano mkubwa alipomfuu kumtaka atoe ufanuzi kuhusu sakata la kudaiwa kutoonekana kwa Sh. trilioni 1.5 katika matumizi ya serikali miaka mwili iliyopita.

"Nilipomfuu kuitapata ufanuzi kuhusu sakata la Sh. trilioni 1.5, Dk. Mpango alinieleza ukweli kwamba 'kuna matatizo ya mfumo na tunayarekebisha. Mimi sikujua kwamba ni yatima," alisema.

Baada ya wabunge kupiga kura, Spika Ndugai alitangaza kuwa Dk. Mpango amepitishwa na wabunge wote 363 waliokuwapo bungeni jana na kupiga kura za 'NDIYO'.

Spika wa Bunge, Job Ndugai, baada ya Bunge kupiga kura kuthibitisha uteuzi wa Rais kwa nafasi hiyo, alitangaza kwamba kwamba Jimbo la Buhigwe mkoani Kigoma sasa liko wazi kutokana na Dk. Mpango kuteuliwa kushika nafasi hiyo.

Mkurugenzi wa Taasisi ya Al-Hikma, Nurdin Kishik (kulia), akizungumza na waandishi wa habari, jijini Dar es Salaam jana, kuhusu maandalizi ya mashindano ya Quran, yakanayoshirikisha nchi 21 za Afrika na kufanyika kwenye Uwanja wa Mkapa, Aprili 25, mwaka huu. Kushoto ni Mjumbe wa Kamati Kuu ya Mashindano hayo, Zaki Ahmed. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Uchunguzi tuhuma ubadirifu bandari mbioni kukamilika

Na Romana Mallya

TAASISI ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU), imesema iko katika hatua ya mwisho ya uchunguzi dhidi ya ubadirifu wa fedha Sh. bilioni 3.6 uliofanya kwenye Mamlaka ya Bandari Tanzania (TPA).

Mkurugenzi Mkuu wa Taasisi hiyo, Brigedia Jenerali John Mbungo, alisema hayo jana jijini Dar es Salaam wakati akizungumzia kuhusu kushikiliwa kwa Mkurugenzi Mkuu wa TPA, Mhandisi Deusdedit Kakoko, na kukanusha taarifa za fedha dola za Marekani milioni 1.6 ambazo zimesambaa mtandaoni zikidaiwa kukutwa nyumbani kwake.

Jenerali Mbungo alisema baada ya maagizo ya Rais Samia

Suluhu Hassan, aliyotoa kwao, mara moja walianza utekelezaji na kumshikilia ili kufanya uchunguzi dhidi yake.

"TAKUKURU ipo imara na uchunguzi upo katika hatua za mwisho kukamilika ili hatua zingine za kisheria zichukuliwe dhidi ya watuhumiwa wote waliojihusisha na ubadirifu wa fedha na matumizi mabaya ya fedha za serkali," alisema.

Kuhusu fedha zilizodaiwa kujukutwa nyumbani kwa Mhandisi Kakoko, Mbungo alisema siyo za kweli na kufanua kuwa fedha zilizokutwa baada ya upekuzi ni Dola za Marekani 3,000 na Sh. milioni 1.5.

"Zipo taarifa zinazosambaa mtandaoni zikidai kwamba TAKUKURU ilipokwenda nyum-

bani kwake kufanya upekuzi ilikuta kiasi kikubwa cha fedha Dola za Marekani milioni 1.6.

"Ninakanusha taarifa hizi, hazina ukweli wowote, TAKUKURU katika upekuzi walikuta kiasi kidogo sana cha fedha, Dola za Marekani 3000 na Sh. milioni 1.5, ningependa wananchi wafahamu kwamba taarifa hizi zinazozaga, zinaonyeshwa mitandao mbalimbali si za kweli," alisema.

Alisema upekuzi ulizingatia matakwa yote ya kisheria na walimshirikisha kiongozi wa Serikali ya Mtaa na baadhi ya wanafamilia wa Kakoko na wachunguzi walishuhudia namna uliyofanya.

Aliwaomba wananchi wapuzie taarifa hizo zilizozaga mtandaoni na waamini kwamba

TAKUKURU inafanya uchunguzi ambaio tayari ulishaanza tangu Machi, mwaka jana.

Jumapili, wakati akipokea ripoti ya TAKUKURU na ya Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu za Serikali (CAG) ya mwaka 2019/20, Rais Samia aliagiza kusimamishwa kazi, Mhandisi Kakoko ili kupisha uchunguzi wa ubadirifu wa fedha hizo uliofanya bandarini hapo. Rais Samia alisema ripoti aliyokabidhiwa inaonyesha kuna ubadirifu wa Sh. bilioni 3.6, karibu bilioni nne.

"Lakini, wakati Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa, amefanya ukaguzi waliosimamishwa ni hawa wa chini, naomba mara moja nitoe agizo la kumsimamisha Mkurugenzi Mkuu wa Bandari, halafu uchunguzi uendelee," alisema.

Sita wafariki dunia katika ajali ya basi

Na Jaliwason Jasson, BABATI

WATU sita wamefariki dunia papo hapo katika ajali ya gari la Machame Investment lenye namba za usajili T.479 DRF lin-alofanya safari katи ya Dodoma na Arusha.

Akizungumza katika eneo la Kiongozi ajali ilikotokea, Kamaunda wa Polisi Mkoa wa Manyara, Paul Kasabago, alithibitisha kutokea kwa ajali hiyo na kwamba waliofariki dunia wanne ni wanaume akiwamo dereva na wawili ni wanawake.

Kasabago alisema ajali hiyo ilitokea majira ya saa 8:00 mchana na chanzo cha ajali hiyo ni utelezi kwa kuwa mvua ilikuwa inanyesha.

Pia alisema idadi kubwa ya abiria waliokuwa kwenye gari hilo walikuwa wanafunzi amba walikuwa wanaenda likizo ya Pasa.

Kamanda huyo alisema idadi ya majeruhi bado hajajulikana kwa kuwa wakati akizungumza ilikuwa muda mfupi baada ya ajali na kwamba wamepelekwa Hospitali ya Mji wa Babati Mrara.

Katika hatua nyingine, sintofahamu imetanda katika eneo la Weruweru, Wilaya ya Hai mkoani Kilimanjaro kuhusu kisa cha baba wa familia moja kuwapiga risasi mkewe na mwanawewe wa kiume, anaripoti GODFREY MUSHI kutoka Moshi.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Kilimanjaro, Kamishna Msaidizi (ACP), Amon Kakwale, alisema jana kuwa chanzo cha tukio hilo bado hakijafahamika.

"Majeruhi waliopigwa risasi wanapatiwa matibabu katika Hospitali ya Rufani ya Kanda ya KCMC na hali zao bado si nzuri.

"Hata hivyo, mtuhumiwa aliyetekeliza unyama huo tunamshikilia pamoja na bastola anayoimiliki kihalali," alisema Kamanda.

Anayeshikiliwa na Jeshi la Polisi kwa tuhuma hizo ni Alison Albert (61), mkazi wa Weruweru wilayani Hai.

Mtuhumiwa huyo anadaawa kumpiga risasi kifuani na tumboni mke wake Magreth Albert (51) pamoja na mwanawewe wa kiume Albert Alison (28), anayedaiwa kupigwa risasi mgongoni.

Ofisa Uhusiano wa Hospitali ya Rufani ya KCMC, Gabriel Chisseo, alipofuatwa kuthibitisha kama majeruhi wa tukio hilo, alikiri kuwa walipokewa hospitalini hapo.

"Ni kweli tuliwapokea jana jioni (juzi) na mama bado hali yake si nzuri amelazwa katika chumba cha uangalizi maalum (ICU) akipatiwa matibabu. Lakini majeruhi Albert ye ye anaendelea vizuri, tunaona kama afya yake inaimarika, yuko wodini."

bgtl BEST GROUP (T) LIMITED

Debts collectors, Auctioneer, Commission Agent & Legal Consultant

TANGAZO LA MNADA WA HADHARA

Kwa Idhini tuliyopewa na BANK ABC Tunatoa notisi ya siku kumi na nne (14) kuanzia Tarehe ya Tangazo hili kwa mdaiwa aliyetajwa hapo chini, alipe deni analodaiwa na benki hiyo pamoja na riba. Kushindwa kulipa kwa muda huo tutalazimka kuza dhamana (mali) iliyodhamini mkopo wake kwa MNADA WA HADHARA. Mnada utafanyika kuanzia saa 4:00 Asubhi na kuendelea mahali dhamana ilipo kama inavyoonesha hapo chini.

Na.	JINA LA MDALI	MAELEZO YA DHAMANA NA MAHALI ILIPO
1.	ABDUL SAMAD HASSAN T/A PAULA INTERBUSINESS CO.LTD	Nyumba ya makazi iliopo kwenye kiwanja na.1178 yenye Hati na.80179 Kitalu "F" ofisi ya Ardhi na.283031 eneo la Magogoni jijini Dar es Salaam.

MASHART YA MNADA

- Dhamana itauzwa kama ilivo.
- Mnunuzi atatakiwa kulipa siku ya mnada asilimia 25% ya bei iliyofikiwa.
- Malipo ya asilimia 75% ya ilipwe ndani ya siku kumi na nne (14). Kukamilisha malipo yote. Kushindwa kufanya hiyo mnunuzi atakuwa amepoteza malipo yote ya awali ya asilimia 25%, na mnada kurudiwa, au mshindi wa pilii atapewa ushindii.
- Gharama za kuona, kukagua, kuhamisha umiliki, kumtoa mdaiwa/mpangaji na zingine zinazoambatanana na hilo ni jukumu la mnunuzi.

Kwa Taarifa zaidi wasiliana na:
Mkurugezi Mtendaji
Best Group (T) LTD
Ali Hassan Mwinyi Road.
Green Acres Building, 2nd Floor.
P.O. BOX 1088
Dar Es Salaam
Mob: + 255 715-363537/ +255 765-363537

AU
Mkurugezi Mtendaji
Banc ABC
Head Office,
Uhuru Heights,5th &6th Floor, Bibi Titi Mohamed
P.O. BOX 31,
Dar Es Salaam, Tanzania
Tel: +255-22-2119422-3
Web: www.bancabc.co.tz

bgtl BEST GROUP (T) LIMITED

Debts collectors, Auctioneer, Commission Agent & Legal Consultant

TANGAZO LA MNADA WA HADHARA

Kwa Idhini tuliyopewa na BANK OF AFRICA Tunatoa notisi ya siku kumi na nne(14) kuanzia Tarehe ya Tangazo hili kwa mnada aliyetajwa hapo chini, alipe deni analodaiwa na benki hiyo pamoja na riba. Kushindwa kulipa kwa muda huo tutalazimka kuza dhamana (mali) iliyodhamini mkopo wake kwa MNADA WA HADHARA. Mnada utafanyika kuanzia saa 4:00 Asubhi na kuendelea mahali dhamana ilipo kama inavyoonesha hapo chini.

Na.	JINA LA MDALI	MAELEZO YA DHAMANA NA MAHALI ILIPO
1.	GOZA FOOD AND PACKAGING (T) LTD/ GODFREY ZACHARIA NSERERE	Nyumba ya Biasara yenye leseni ya makazi Na.KND 026731 chini ya kifungu Na. KND/TND/FKC11/78 eneo la Pakacha,Tandale Manispaa ya Kinondoni .

MASHART YA MNADA

- Dhamana itauzwa kama ilivo.
- Mnunuzi atatakiwa kulipa siku ya mnada asilimia 25% ya bei iliyofikiwa.
- Malipo ya asilimia 75% ya ilipwe ndani ya siku kumi na nne (14). Kukamilisha malipo yote. Kushindwa kufanya hiyo mnunuzi atakuwa amepoteza malipo yote ya awali ya asilimia 25%, na mnada kurudiwa, au mshindi wa pilii atapewa ushindii.
- Gharama za kuona, kukagua, kuhamisha umiliki, kumtoa mdaiwa/mpangaji na zingine zinazoambatanana na hilo ni jukumu la mnunuzi.

Kwa Taarifa zaidi wasiliana na:
Mkurugezi Mtendaji
Best Group (T) Ltd
Ali Hassan Mwinyi Road
Green Acres Building, 2nd Floor
P.O. BOX 1088
Dar Es Salaam
Tel: +255 715-363537/ +255 765-363537

AU
Mkurugezi Mtendaji
Bank of Africa
Head Office,
NDC Development House, Ohio street/kivukoni
P.O. BOX 3054,
Dar Es Salaam, Tanzania,
el: +255-22-211010/2111290
Fax: +255-22-2113740

HABARI KITAIFA

Usajili wa VICOBAsasa waanza rasmi

Na Salome Kitomari

BENKI Kuu ya Tanzania (BoT), imesema usajili wa vikundi vya kijamii vya huduma ndogo za fedha, umeanza na kuwataka wenyewe vikundi vya VICOBAsujisajili kabla ya Aprili 30, mwaka huu.

Kwa mujibu wa taarifa iliyotolewa jana na Idara ya Uhusiano wa Umma na Ifitaki ya BoT, vikundi vinatakiwa kuwasilisha maombi ya usajili katika halimashauri husika ili yafanyiwe kazi na mamlaka

husika.

"Aprili 30, mwaka huu, ndio mwisho wa kupokea maombi ya usajili kwa vikundi vya kijamii vya huduma ndogo za kifedha vilivyo kuwa vikifanya shughuli zake.

"Kikundi kitapata changamoto kufanya usajili kwa njia ya kielektroniki, inashauriwa kipeleke maombi hayo kwa Ofisa Maendeleo ya Jamii aliyeo katika ofisi ya kata au halmashauri ilioy karibu kwa ajili ya msaada zaidi," ilifanua taarifa hiyo.

BoT ilisema kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) inaviarifi vikundi (VICOBAs) kuhakikisha kuwa vinawasilisha maombi ya usajili kwenye mamlaka za serikali za mitaa husika kabla ya Aprili 30, mwaka huu.

Aidha, BoT imevionya vikundi vitakavyoendelea kufanya biashara ya huduma ndogo za fedha bila kusajiliwa vitakuwa vinavunja sheria na hatua kali zitachukuliwa na kwamba vinaweza kujisajili

kupitia <https://cmg.go.tz/cmg-portal/login>.

"Usajili wa vikundi vya kijamii vya huduma ndogo za fedha ni utekelezaji wa Sheria ya Huduma Ndogo za Fedha ya 2018 inayolenga kuhakikisha kuwa sekta ya huduma ndogo za fedha inasimamiwa vizuri ili kuwa imara na kuchangia juhudzi za serikali za kuongeza upatikanaji wa huduma za fedha na kupunguza kiwango cha umaskini katika jamii ya Watanzania," ilifanua taarifa hiyo.

Pia taarifa hiyo ilisema BoT iko tayari kutoa msaada utakaohitajiwa na kikundi chochote na imeandaa mfumo wa kielektroniki wa usajili wa vikundi vya kijamii vya huduma ndogo za fedha kwa kushirikiana na TAMISEMI.

Mfumo huu wa kielektroniki, taarifa ilisema unalenga kuvivezesha vikundi vyote vya kijamii vya huduma ndogo za fedha kuwasilisha maombi ya usajili kwa njia ya kielektroniki.

Wataalamu TEHAMA kujadili ripoti ya CAG

Na Augusta Njoji, DODOMA

WAZIRI wa Mawasiliano na Teknolojia ya Habari, Dk. Faustine Ndugulile, ameagiza kuitishwa leo kwa kikao cha wataalamu wa Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA), ili kuzishughulikia hoja za ukaguzi zilizobainishwa na Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu za Serikali (CAG).

Katika taarifa ya CAG, ilionesha masuala ya mifumo ya TEHAMA ndani ya serikali haisomani, haizungumzi na hajigiliani.

Akizungumza jana na waandishi wa habari, Dk. Ndugulile alimtaka Katibu Mkuu wa wizara huu, Dk. Zainabu Chaula, kuratibu kikao cha Makatibu Wakuu wa Wizara zinazohusika na mifumo ya TEHAMA pamoja na kuitisha kikao cha wakurugenzi wanaosimamia TEHAMA wa wizara na taasisi za serikali ili kujadili matatizo yaliyojitekeza na kushauri namna ya kuzitatu.

"Wizara imechukua kwa ufito unaostahili hoja za ukaguzi za CAG zinazohusu kero za baadhi ya mifumo ya TEHAMA kama zilivyo elekezwa na CAG wakati akiwasilisha taarifa yake kwa Rais Samia Suluhu Hassan Machi 28, mwaka huu," alisema.

Dk. Ndugulile alimwagiza kuitishwa kwa kikao hicho leo ili kupata ushauri wa kitaalamu wa kushughulikia kero hizo.

Alizitaja wizara na taasisi zitakazohusika kwenye kikao hicho ni Ofisi ya Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Wizara ya Fedha na Mipango, CAG, Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania na Shirika la Mawasiliano Tanzania.

Nyingine ni Kituo cha Taifa

cha Kuhfadhi Data, Mamlaka ya Mapato Nchini (TRA) na Mamlaka ya Serikali Mtandao kujadili na kupata majibu ya hoja hizo.

Kadhali, Dk. Ndugulile alisema TEHAMA inatumika kutoa huduma za mtandao za serikali kwa wananchi katika sekta ya afya, elimu, fedha, kilimo, biashara pamoja na serikali mtandao.

Hata hivyo, alisema pamoja na mafanikio hayo na matumizi mazuri ya mifumo huu, bado kumekuwapo na matatizo ya utengenezaji, uendeshaji na uendelezaji wa mifumo ya TEHAMA.

Alisema matatizo hayo ni mifumo kutounganishwa au kutobadilishana taarifa na utegemezi wa wataalamu wa taasisi nyingine kwenye kujengga na kuendesha mifumo.

Nyingine ni uwapo wa mifumo yenye kazi zinazofanana na baadhi yake haifanyi kazi kwa ufanisi kama ilivyo kutsudiwa.

Alitaka kazi huu ifanyike na kukamilika mapemba ndani ya wiki moja ili kipata na kushauri serikali na mamlaka namna bora ya kutengeneza, kuendesha na kuendeleza mifumo ya TEHAMA nchini.

Akizungumzia kuhusu siku 100 baada ya kuundwa kwa wizara huu, Waziri Ndugulile

alisema kumekuwa na ongezeko la miamala ya fedha inayopita mtandaoni kwa mwezi kutoka wastani wa Sh. milioni 310 kwa Desemba 2020 mpa Sh. milioni 340 hadi Machi 5, mwaka huu.

Alisema pia wastani wa Sh. trilioni 20 zimepita mtandaoni kati ya Desemba 2020 hadi Machi, mwaka huu ikilinganishwa na wastani wa Sh. trilioni 18 kwa mwezi katika kipindi cha Desemba 5, mwaka huu.

Canara Bank (Tanzania) Ltd.
(Together we can build a better life)

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA ZILIZOKAGULIWA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA WA MIZANIA ULIOKAGULIWA KWA TAREHE 31 DESEMBERA 2020		TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA ULIOKAGULIWA KWA MWAKA UNAOISHIA 31 Desemba 2020	
	(Kiasi kwa shillingi milioni)	Mwaka wa Sasa 31 Desemba 2020	Mwaka wa Uliopita 31 Desemba 2019
A ASSETS			
1 Fedha Tasilimi	1,279.03	405.33	
2 Salio katika Benki kuu ya Tanzania	3,824.46	6,601.31	
3 Uwezojaji katika Amanu za serikali	30,890.00	25,371.80	
4 Salio katika Benki nyingine na Taasisi za Fedha	621.27	668.44	
5 Hundi na Miamala ya Kusibugulikivu	32.00	67.32	
6 Miamala Bonia ya Matawi	0.00	0.00	
7 Bili zilizotakilishi	0.00	0.00	
8 Ofisima ya Wateja Zilizokubalika	0.00	0.00	
9 Mikopo Ilionetolewa kwa Benki Nyinginge	34,455.39	36,866.46	
10 Uwezojaji katika Amanu Nyinginge	0.00	0.00	
11 Mikopo Halisi Ilipopo	48,424.85	35,634.01	
12 Mali Nyinginge	917.50	838.23	
13 Uwezojaji wa Hisa	0.00	0.00	
14 Akanti za udhamini	0.00	0.00	
15 Mali Zilizoshambishi, Miamala na Vifaa	1,123.04	1,556.18	
16 JUMLA YA MALI	121,567.55	108,009.07	
B DHIMA			
17 Amanu ya Benki nyingine na Taasisi za Fedha	33,084.50	32,500.00	
18 Amanu ya Wateja	48,164.40	37,399.46	
19 Dhama ya Malipo kwa Fedha Tasilimi	0.00	0.00	
20 Amanu Matatu	0.00	0.00	
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	0.00	0.00	
22 Hundi na Hawala za Kibenki Ilionetolewa	0.00	0.00	
23 Limbilo ka Kodi na Gharma Zitakaozilipwa	2,064.56	1,302.99	
24 Ofisima ya Tozo kwa Ajili ya Usuluhisi Baina ya Benki na Mteja	0.00	0.00	
25 Miamala Ilyoshubugulikivu Baina ya Matawi	0.00	0.00	
26 Mapato Nyiliyanga ya Kipindi Kijago na Tozo Nyinginge	0.00	0.00	
27 Zitakaozilipwa Baadise	628.52	839.34	
28 Madeni	0.00	0.00	
29 JUMLA YA DHIMA	83,941.98	72,041.79	
30 MALI(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)	37,625.57	35,967.28	
C FEDHA ZA WANAHISA			
31 Maji ya Hisa Uliopita	32,830.00	32,830.00	
32 Akilishi ya Maji	41.35	828.58	
33 Mapato Yaliyojumishwa	3,099.93	829.00	
34 Faidha /Halisi ya Kipindi Husika	1,658.29	1,472.31	
35 Akanti Nyinginge za Maji	0.00	0.00	
36 Statiki za Nenyejio Chache	0.00	0.00	
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	37,625.57	35,967.28	
D BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA			
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	30.95%	33.30%	
Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mikopo Ghafi	2.71%	11.49%	
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amanu	60.03%	51.14%	
Uwiano wa Mali Zilizozishilishi na Jumla ya Mali Halisi	39.83%	33.24%	
(v) Uwiano wa Mali Zilizozishilishi na Jumla ya Mali	94.10%	91.23%	
Orgeziko ya Amanu	16.24%	5.01%	
(vi) Orgeziko ya Mali	12.55%	5.60%	
E TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI ILIYOKAGULIWA KWA MWAKA UNAOISHIA TAREHE 31 DESEMBERA 2020			
	(Kiasi kwa shillingi milioni)		
		Mwaka wa Sasa 31 Desemba 2020	Mwaka wa Uliopita 31 Desemba 2019
1 Mapato ya Riba	8,750.58	8,167.40	
2 Gharma za Riba	3,292.98	2,802.03	
3 Mapato Halisi ya Riba (Ikutoa 2)	5,457.60	5,365.37	
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	0.00	0.00	
5 Punguzo/Orgeziko la tingo katika Mikopo	201.25	61.62	
6 Mapato Yasijo ya Riba	850.83	825.55	
6.1 Faidha / (Halasi) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	174.73	137.86	
6.2 Ada na Kamisheni	676.10	687.70	
6.3 Gario	0.00	0.00	
6.4 Mapato Mengine	0.00	0.00	
7 Gharma Zisizo za Riba:	3,524.73	3,978.19	
7.1 Mishahara na Mafaa	1,295.53	1,447.60	
7.2 Ada na Kamisheni	30.77	0.00	
7.3 Gharma Nyingine	2,198.43	2,530.59	
8 Faidha / (Halasi) ya Uendeshaji	2,582.45	2,151.12	
9 Tingo la Kodi ya Mapato	924.16	678.81	
10 Faidha / (Halasi) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	1,658.29	1,472.31	
11 Idadi ya Waaijirwa	25	25	
12 Mapato kwa Hisa	51	45	
13 Mapato kwa Hisa	51	45	
14 Idadi ya Matawi	1	1	
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI			
(i) Uwiano wa Faidha Kabbi ya Kodi na Wastani wa Mali	1.46%	1.40%	
(ii) Uwiano wa Faidha baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	4.49%	4.18%	
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasijo ya Riba na Mapato Ghafi	55.87%	64.26%	
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozilishi	5.27%	5.56%	
BAADHI YA MAELEZO KWA MWAKA UNAOISHIA 31 DESEMBERA 2020			
Katika kuandaji tarifa za hizi za fedha sera na uandaji na zilele zilizotumika wakati wa uandaji ya Tarifa za Fedha za Zilizokaguliuwa za mwaka uliopitajana kalkulu na mababiliko katika sera za uandaji tarifa za fedha katika kipindi cha mwaka wa sasa, mababiliko yalezeze kwa mifumo wa IAS 34 na IAS 8)			
Jina	Cheo	Sahili	Tarehe
T R BALAJI RAO	MKURUGENZI MKUU	(IMESAINIWA)	18-03-2021
FADHLI PETRO SANGA	MKUU WA FDHA	(IMESAINIWA)	18-03-2021
FREDRICK HIPPOLITE	MKAGUZI MKUU WA NDANI	(IMESAINIWA)	18-03-2021
<i>Sisi tuliotiwa hapo chini wajumbe wa bodi ya wakurugenzi tunathibitisha usahihi wa taarifa za hajoo, tunatukuma kwamba tumezitathini tarifa hizi na kwa ulewe na imani yetu kubwa zimeandaliva kulingana na Viwango yaa Kimatiafa ya Uwatisilishi ya Tarifa za Fedha na matakwa ya Sheria na Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006 na zinashesha hali halisi.</i>			
Jina	Cheo	Sahili	Tarehe
1. RAJAB S KAKUSA	MKURUGENZI	(IMESAINIWA)	18-03-2021
2. INDIAJ DANIEL KAAJA			

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Uteuzi wa Mpango unatia matumaini

RAIS Samia Suluhu Hassan, jana aliteguu kitendawili, alipomteua Waziri wa Fedha na Mpango, Dk. Philip Mpango kuwa Makamu wa Rais, hivyo kumaliza mjadala uliokuwa umeshika kasi kuhusu mtu atakayeshika nafasi hiyo.

Uteuzi huo umefanya kujaza nafasi hiyo ambayo ilikuwa ikishikiliwa na Rais Samia aliyeapishwa kuwa rais kufuatia kifo cha Hayati Dk. John Magufuli, Machi 17, mwaka huu.

Katika mitandao ya kijamii na kwenye baadhi ya magazeti majina kadhaa ya wanasiasa yalikuwa yakitajwa, huku ikielezwa kuwa mmoja wao angeteuliwa kushika wadhifa huo mkubwa katika taifa letu.

Baada ya uteuzi wa Dk. Mpango jana, jina hilo liliwasilishwa bungeni asubuhi na kupigiwa kura na wabunge, ambao walimthibitisha kwa kura 363, sawa na asilimia 100, hivyo kudhahirisha kwamba uteuzi wa Rais kwa kushauriana na chama chake (CCM) ulikuwa sahihi.

Baada ya uteuzi huo na baada ya kuthibitishwa na Bunge, wengi walimwelezea Dk. Mpango kwamba ni mtu sahihi, huku wakimwelezea kuwa ni mtu wa Mungu, mwadilifu, mchapa kazi na sifa nyingine nyingi ndani na nje ya Bunge.

Hata yeze alipozungumza bungeni kabla ya kuthibitishwa, alidhahirisha jinsi gani anaguswa sana na matatizo yanayoikabilii nchi yetu hususan umaskini na utayari wake wa kumsaidia Rais Samia kuyatafutia ufumbuzi kwa maslahi ya Watanzania wote.

Kikubwa aliahidi kumsaidia Rais Samia kuhakikisha mriadi ilioanzishwa na Dk. Magufuli utekelezaji wake uteendelea, huku pia akijinadi kwamba ni mchukia rushwa na udkoaji wa fedha za umma. Kadhalika aliahidi usimamizi wa rasilimali za umma na kwamba kwa hilo hana upole.

Tunampongeza sana Rais Samia kwa kumteua Dk. Mpango, ambaye ni mtumishi wa umma anayekidhi sifa karibu zote ambazo tulizainisha kwenye safu hii Machi 25, mwaka huu za mtu anayefaa kuwa makamu wa rais.

Sifa tulizozieleza ni uadilifu, uitififi, kuchukia rushwa, kushehimu haki za binadamu, demokrasia, na utawala bora, mchapa kazi, mzalendo wa kweli, mbunifu, mwenye rekodi nzuri katika utendaji, mkomavu, mtulivu, anayeheshimika sana katika jamii, asiyé na ubaguzi wa dini, rangi na itikadi za kisiasa.

Pia ambaye atamsaidia Rais Samia kutatua kero za wan-yonge, kusimamia ukuaji wa uchumi, nidhamu ya utendaji na uwajibikaji serikalini, anayeweza kumsaidia kurejeshaa uhusiano mzuri na jumuiya ya kimataifa na asiyé na matamano ya kuunda mitandao kwa ajili ya kusaka uongozi wa juu wa nchi.

Tunathabutu kusema kwamba Samia ameonyesha kwamba kweli ni rais kama aliyosema wakati wa mazishi ya kitaifa ya Hayati Dk. Magufuli jijini Dodoma Machi 21.

Huu tunaona ni mwanzo mzuri katika uongozi wa Rais Samia, baada ya kumteua mtu ambaye ametoa utumishi wa kutukuka kwenye taifa letu na ambaye hajawahi kupata doa lolote. Tunampongeza sana Dk. Mpango kwa kuaminiwa na Rais Samia, hivyo amemteua kuwa msaidizi wake, ambaye pia atakuwa mshauri wake mkuu.

Tuna matumaini kwamba serikali itaendelea kutekeleza miradi yote ikiwamo ya kimkakati pamoja na kutoa hudu-ma zingine muhimu za elimu, afya pamoja na kuwajali na kuwatatalia kero wanyonge.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe
Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500
Mapokezi: 0745 700710
Matangazo: 0782 253676
Baruapepe: advertise@guardian.co.tz
Website: www.ippmedia.com
www.epaper.ippmedia.com

Muungwana Lazima Nilonge

Na Christina Mwakangale

Hongera Rais wetu, timu yako inazidi kuiva mtuonyeshe njia

NCHI ikiwa katika wiki ya pili ya maombolezo, shughuli zinaendelea kutekelezaji za ikiwamo za kiserikali.

Serikali ya Rais Samia Suluhu Hassan, baada ya utekelezaji kwa majukumu ya umma, im-eanza mwishoni mwa wiki hii, baada ya kupokea ripoti ya Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG).

Kadhalika, Rais Samia, alipokea ripoti kutoka Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU).

Kuanzia hatua alizozichukua baada ya ripoti za TAKUKURU na CAG, kumkabidhi ripoti, hatua hata maagizo aliyoyatoa, unatajwa na wachambuzi wa mbalimbali kwamba mwelekeo mzuri.

Jana, bungeni jijini Dodoma, bunge lilipokea jina la Makamu wa Rais, ambaye amependekezwa na Rais Samia, muda mfupi Spika wa Bunge, Job Ndugai, alimtangaza Dk. Philip Mpango kushika nafasi hiyo.

Ukizingatia hata aliyeteuliwa kuwa Makamu wa Rais, Dk. Philip Mpango, anakiri yupo tayari kuhakikisha anasimamia maslahi ya taifa ili kulifikisha taarifa kwenye maendeleo.

Kwenye hotuba yake, Dk. Mpango anasema atamsaidia Rais Samia, katika majukumu yake ikiwamo kutoa ushauri

pamoja na kudhibiti rushwa, kuhakikisha fedha za umma zinakuwa na matumizi sahihi.

Rais Samia, ambaye ni rais mwana mama wa kwanza kushika nafasi hiyo tangu uhuru wa nchi, macho yanaelekezwa kwake, ikiwamo mata-ratio.

Kwenye hotuba zake kadhaa kwa taifa, ikiwamo aliyoitao baada ya kuapa na siku ya mazishi ya kitaifa, anauhakikisha umma kuwa atasimamia kiti hicho, ipasavyo bila ya kujali jinsia.

Anasema pamoja na nchi kupitia katika kipindi kigumu cha kuondokewa na Hayati Dk. John Magufuli, imani yake ushirikiano utadumu na amani ku-wapo katika kuliendesha gurudumu la maendeleo la taifa.

Rais Samia, inaweze-kana ikawa ni mwanzo wa utekelezaji majukumu yake ikizingatiwa yaliyopo mbele pamoja na matatizo kwa wananchi kuwa mengi, atayafikia maeneo kadhaa.

Kuna maeneo ambayo yanatarajiwa kuimarishwa au kuboreshwa, hususan ajira kwa vijana, kundi ambalo ni kubwa nchini.

Kuwakumbuka vijana katika hilo, inaweza kuwa kwa kuwawezesha kwa kupata mtaji, kuboreshewa mazingira ya kujajiri kwenye kilimo na ufugaji

pia.

Walio wengi wana elimu ya kuwaongoza namna ya kufanya kazi zao baada ya kuhitimu masomo ya ngazi tofauti kuanzia ngazi za astashahada, stashahada na shahada, ingawa namna ya kujikwamu.

Kundi hili likijajiri itakuwa ongezeko la pato kwa taifa ikizingatiwa wao ni nguvu kazi kubwa.

Pia kujikwamu kwa kutapunguza utegemeezi, kwa kuwa hivi sasa vijana matarajio ni kinyume, wao ndio huwatege-mea zaidi wazazi au walezi wao.

Kuimarika kwa sekta binafsi ni furusi ya ajira kwa makundi yote, hasa yaliyo maalum ikiwamo wanawake, ambao hivi sasa kwenye kaya nyingi ndio vichwa vya familia.

Wajasiriamali wa shughuli tofauti za upishi, ushonaji usindikaji bidhaa na ubunifu tofauti unafanywa na makundi hayo ili kujingizizia kipato.

Watati ikiwa ni mwanzo wa majukumu ya Rais Samia madarakani, yapo mengi yanayotarajiwa ambayo yataatoa mwanga kiuchumi, kisasa, kielimu na sekta nyingine za kijamii, kwa taifa ambalo limeanza kukua baada ya misingi kuanzishwa na watangulizi wake walioliongoza taifa.

TANGAZO

ISSUED PURSUANT TO SECTION 34(3) (E) OF THE NATIONAL PAYMENT SYSTEMS ACT, NO 4 OF 2015 AND
REGULATION 33 (B) OF THE ELECTRONIC MONEY REGULATIONS, 2015,

THE REGISTERED TRUSTEES OF MILLCOM TANZANIA MOBILE SOLUTIONS

Extracts from the Audited Financial Statements for the year ended 31 December 2020

STATEMENT OF PROFIT OR LOSS AND OTHER COMPREHENSIVE INCOME FOR THE YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020

	Dec 2020 TShs' 000	Dec 2019 TShs' 000
Other income	48,338	51,936
Administrative expenses	(48,338)	(51,936)
Profit before income tax	-	-
Income tax	-	-
Profit for the year	-	-
Other comprehensive income	-	-
Total comprehensive income for the year	-	-

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION AS AT 31 DECEMBER 2020

	Dec 2020 TSh' 000	Dec 2019 TSh' 000
ASSETS		
Current assets		
Restricted cash	317,855,481	261,480,536
TOTAL ASSETS	317,855,481	261,480,536
EQUITY AND LIABILITIES		
Current liabilities		
Deposits due to customers	317,490,554	261,299,119
Abandoned deposits	364,927	181,417
Total liabilities	317,855,481	261,480,536
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES	317,855,481	261,480,536

STATEMENT OF CASH FLOWS FOR THE YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020

	Dec 2020 TSh' 000	Dec 2019 TSh' 000
Cash flows from operating activities		
Profit before tax	-	-
Changes in working capital:		
Increase in deposits due to customers	56,191,435	261,299,119
Increase in abandoned deposits	183,510	181,417
Cash inflows generated from operating activities	56,374,945	261,480,536
Net increase in cash and cash equivalents	56,374,945	261,480,536
Cash and cash equivalents at 1 January	261,480,536	-
Cash and cash equivalents at 31 December	317,855,481	261,480,536

The above extracts are from the Financial Statements of the Trust for the year ended December 31, 2020 which have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards. The Financial Statements were audited by Ernst & Young Certified Public Accountants (T) and received unqualified audit report.

These financial statements were approved by the Trustees on 30th March 2021 and signed by:

Head office
Derm Complex, Kijitonyama
P. O. Box 2929
Dar es Salaam, Tanzania

David T. Tarimo Trustee/Chairman	Nelson E. Msuya Trustee/Vice Chairman	Joseph C. Lyimo Trustee/Secretary
--	---	---

Awaua mke na mtoto kisha kujinyonga

Na Restuta Damian, BUKOBA

JESHI la Polisi mkoani Kagera linafanya uchunguzi wa mtu aliyetajwa kwa jina la Sudi Muhamad kumuua mke na mtoto wake kisha naye kujinyonga.

Mtu huyo anadaiwa kujinyongwa kwa kutumia shuka baada ya kufanya mauaji hayo.

Kamanda wa Polisi Mkao wa Kagera, Revocatus Malimi, alisema tukio la mauaji hayo lilitokea

Machi 25, mwaka huu, majira ya 3:00 usiku wilayani Muleba.

Alisema Muhamadi (49) mkaizi wa Kijiji cha Mmayondwe, kabla ya kujinyonga, anadaiwa kuwa alikuwa na ugomvi wa kifamilia na mke wake, Editha Martine (48) baada ya mke wake kubadili dini.

Malimu alisema uchunguzi wa Polisi ulibaini kuwa chanzo ilikuwa ni mke na mtoto wake ambao wote ni marehemu

walibadili dini kutoka uislamu kwenda ukristo na kuhama familia na kwenda kuishi sehemu nyingine.

"Mke alipobadili dini kuliwa na ugomvi wa mara kwa mara. Mke huyo na binti yake ambaye naye ni marehemu, walihama nyumbani kwenda kuishi sehemu nyingine na ilipofika saa 3:00 usiku, mume alimshambulia mke wake kwa kumkata kwa panga sehemu mbalimbali za

mwili," alisema Malimi.

Alisema wakati mtuhumiwa akikimbilia sehemu ya tukio, alikutana na binti yake njiani na akaanza kumshambulia sehemu mbalimbali za mwili na kupoteza maisha.

Wakati huo huo, Malimi amesema jeshi hilo linamshikilia Msekwa Madaha (27) mkazi wa Kijiji cha Murongo wilaya ya Kyerwa, kwa tuhuma za kumpa ujauzito mwanafunzi wa darasa

la nne mwenye umri wa miaka 15 (jina na shule vimehidhiliwa).

Kamanda Malimi alisema Machi 29, mwaka huu, majira ya 4:30 asubuhi, mwanafunzi huyo aligunduliwa na mwali muuu wa shule aliyokuwa anasomea baada ya kufanya ukaguzi.

Alisema mwanafunzi huyo aligunduliwa kuwa na ujauzito wa miezi minne na alimtaja mhusika ambaye ni mtuhumiwa.

Wafanyabiashara wa kabichi, wakizishusha kutoka kwenye lori katika soko la Mburahtati Madoto, jijini Dar es Salaam jana. Kiroba kimoja chenye kabichi 140 kinauzwa kwa 150,000/. **PICHA: MIRAJI MSALA**

NOTISI / TANGAZO

AUCTIONEERS AND PROPERTY MANAGERS CO.LTD, CHAMPION AUCTION MART LTD, SUNDI AUCTION MART LTD, SMARKCORE GROUP LTD, WAUNGWANA AUCTION MART LTD, MASETO AUCTIONEER AND DEBT COLLECTOR LTD, BEST GROUP LTD SALEI AUCTION MART LTD kwa mamla tulyopewa na Jamhuriya Muungano wa Tanzania, chini ya benki ya AKIBA COMMERCIAL BANK PLC, tunatoa notisi ya kulipa madeni kwa wadaiwa wafuatao ndani ya siku 14 kuanzia tangazo hili, Vinginevyo, tutafanya minada ya hadhara kama ratiba inavyoonyesha.

TAWI HUSIKA	JINA LA MTEJA	JINA LA MDHAMINI	AINA YA DHAMANA	DHAMANA ILIPO	TAREHE YA MNADA
MBEYA	MKINDO TRADERS LIMITED	AMOS GEORGE MAKALLA	GARI TOYOTA VX,T149 BDD	TABATA,DAR ES SALAAM	20/4/2021
MBEYA	KAJIGILI INVESTMENT COMPANY LIMITED	JOSEPH KAJIGILI MWANDOBOKA	GARI TOYOTA CANTER,T 178 DGQ	TABATA,DAR ES SALAAM	23/04/2021
MBEYA	VENANCE JISKAKA MWAKYABALA	VENANCE JISKAKA MWAKYABALA	STORE NA FREMUZA MADUKA ZENYE HATI MILIKI	MWANJELWA ,MBEYA MJINI	16/4/2021
KARIKOO	ABOUBAKAR OMAR HASSAN	ABOUBAKAR OMAR HASSAN NA SAINECHYA ABOUBAKAR OMAR	NYUMBA HATI NO. 113599/KIWANJA HATI NO. 105871/	TEGETA NA KIBADA	6/4/2021SAA 4:00 ASUBUHI NAKUENDELEA

MASHARTI YA MNADA

1. Mnunuzi atalazimika kulipa 25% ya bei ya nyumba au kiwanja papo hapo baada ya mnada kumalizika. Na 75% itakayo baki Italazimika kulipwa ndani ya siku 14.
2. Ikiwa mnunuzi atashindwa kutimiza sharti lolote la mnada kuhusiana na malipo ya awali, hatarudishiwa pesa yoyote aliyokwisha ilipa.
3. Kwa mawasiliano zaidi; tupigie simu no. 0754497396 /0719922700
4. Iwapo ndani ya siku 60 mnunuzihajakabidhiwanyumba benki itarudisha kiasi cha fedha kilicho wekwa na mnunuzi benki bila gharama yeyote.

Waziri aonya maofisa lugha za vitisho

Na Ashton Balaigwa, MOROGORO

WAZIRI wa Nchi, Ofisi ya Rais Uwekezaji, Prof. Kitila Mkumbo, amewaonya baadhi ya watumishi wa serikali wenye tabia za kutoa kauli za vitisho kwa wawekezaji na wafanyabiashara ambao wanafika maeneo yao ya kazi kutaka kufanya uwekezaji.

Prof. Mkumbo, alisema hayo juzi mjini hapa wakati akifungua kikao kazi cha maofisa wa dawati wa utekelezaji wa programu ya kuimarisha mazingira ya biashara na uwekezaji.

Alisema viongozi wa ngazi za juu wamebadilika na kukaa mkao wa kuwataka wawekezaji kwa wingi, hivyo lazima sasa maofisa wa ngazi za chini kubadili mtazamo katika suala la uwekezaji.

Alisema nchi lazima

ijiweka kwenye ushindani kupitia msingi ya uwekezaji kwa kuwa ndiyo njia ya kukuza uchumi na haiwezekani kutoa huduma kama hakuna uchumi na Tanzania inatoa huduma kwa sababu kuna uwezekano wa uchumi kukua zaidi kupitia uwekezaji.

Kwa mujibu wa Sheria ya Uwekezaji ya mwaka 1997 ambayo itafanyiwa marekebisho, pamoja na mengine, alisema itaweka mazingira ya muundo juu ya ajira kwa Watanzania na wale wa naotoka nje.

Waziri Mkumbo alisema serikali imejikita katika kuwawekeza mazingira mazuri ya kibiashara wawekezaji wa ndani na nje, hivyo mamlaka zilizopewa dhama na serikali zinapswa kuhakikisha katika utekelezaji wa majukumu yao, wanasaadida kuvutia zaidi wawekezaji.

Upimaji ardhi kufanywa kumaliza migogoro ardhi

Na Julieth Mkireri, CHALINZE

KIJIIJI cha Chamakweza kilichoko Kata ya Vigwaza, Halmashauri ya Chalinze, kitapewa kipaumbile kwenye upimaji wa ardhi.

Hatua hiyo inatokana na mikakati ya halmashauri, ambayo hivi karibuni imepatiwa vifaa vya kisasa vya upimaji wa ardhi kwa lengo la kupima ardhi ili kuondoa migogoro katika vijiji na vitongoji vilivyopo.

Mwenyekiti wa Chama Cha Mapinduzi (CCM), Kata ya Vigwaza, Shedeli Mikole, aliyasema hayo jana huku akimtaka Diwani wa Kata hiyo, Mussa Gama, kuhakikisha kijiji hicho kinakuwa cha kwanza katika upimaji huo.

Mikole alisema Chamakweza ni moja ya maeneo yenye mivutano ya ndani na mgogoro wa mpaka katika yake na Kitongoji cha Pingo, ambao nao unaeleewa kuwa ufumbuzi wake uko mbioni kapatikana.

Mwenyekiti wa CCM Wilaya ya Bagamoyo, Abdul Sharifu, alisitsita Diwani wa kata hiyo kukutana na viongozi wengine wanaohusika kwa lengo la kufanikisha upimaji kwa haraka.

Gama aliwaeleza viongozi na wananchi walioshiriki katika kikao hicho kuwa Halmashauri ya Chalinze imepatiwa vifaa vya kisasa kwa ajili ya upimaji wa ardhi kwenye vijiji na vitongoji vyote ikiwa ni mpango wa matumizi bora ya ardhi.

Ester Moreto, mmoja wa wakazi wa Chamakweza, alisema kijiji hicho wanachoishi jamii ya wfugaji, kimekuwa katika migogoro ya ardhi kwa muda mrefu na Kijiji cha Pingo amba-cho asilimia kubwa ya wakazi ni wakulima, hivyo endapo upimaji utafanyika utawasaidia kila mmoja kujua mipaka yake.

TANGAZO

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI NA UCHUKUZI
WAKALA YA BARABARA TANZANIA

SALAMU ZA PONGEZA

MHE. SAMIA SULUHU HASSAN
RAIS WA JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

Mwenyekiti na Wajumbe wa Bodi, Mtendaji Mkuu, Menejimenti na Wafanyakazi wa **TANROADS**, tunakupongeza Mhe. Samia Suluhu Hassan kwa kuapishwa kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

TANROADS tunaungana na wapenda maendeleo wote kukutakia afya njema na mafanikio katika kuwatumikia Watanzania.

TANROADS Makao Makuu: Ghorofa ya1-3, 10 Barabara ya Shaaban Robert / Garden Avenue S.L.P 11364 Dar es Salaam
BaruaPepe: Tanroadshq@tanroads.go.tz www.tanroads.go.tz

MIUNDOMBINU BORA YA BARABARA NA VIWANJA VYA INDEGE KWA MAENDELEO YA TAIFA

Sababu kesi za ubakaji kukwama

BUNGE limeelezwa kuwa utafiti mbalimbali ume-fanywa na asasi mbalimbali za serikali na zisizo ka kiserikali umebaini sababu mbalimbali za kutofanikiwa kwa baadhi ya kesi za ubakaji.

Miongoni mwaa sababu hizo ni muhali, kumalizana nje ya makama, waathirika kuchelewa kuripoti vituo vya polisi.

Naibu Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi, Khamis Hamza Chilo, aliyasema hayo jana bungeni alipokuwa akijibu swali la msingi la Mbunge wa Viti Maalum (CCM), Najma Murtaza Giga.

Mbunge huyo alihoji serikali in-asemaje kuhusiana na ongezeko la vitendo vya ubakaji na udhalilishaji wa watoto nchini.

“Je, kwa nini serikali haifanyi utafiti kujua sababu za kesi nydingi kushindwa kuwatia hatiani wa-

bakaji na kuja na mpango mpya wa kudhibiti vitendo hivyo,” alihoji.

Akijibu swali hilo, Naibu Waziri huyo alisema kwa kipindi cha mwaka 2020 jumla ya washtaki-wa 1,183

walihukumiwa vifungo jela.

“Ni wajibu wa serikali kuwalinda wananchi wakiwamo watoto dhidi ya makosa ya ubakaji na udhalilishaji. Ili kupambana na vitendo hivi serikali imekuwa iki-chukua hatua kali ikiwamo kifungo cha miaka 30 jela kwa wanao-jihusisha au kusaidia kufanyika kwa vitendo hivi,” alisema.

Alitoa wito kwa wabunge na wananchi kwa ujumla kutoyafumbia macho matukio ya udhalilishaji na ubakaji ikiwamo kutoa taarifa kwa vyombo mba-limbali ikiwamo madawati ya jinsia.

Katika swali la nyongeza,

mbunge huyo alihoji serikali im-ejjipangaje kuhakikisha vitengo vyote vinavyoshughulikia masu-la ya sheria vinashirikiana kikamilifu ili kuto-komeza masu-la yaliyobainika kwenye utafiti.

“Je, mme-kwama wapi katika kutekeleza sheria ya mtoto ambayo imeweka wajibu wa wazazi kuwalinda watoto juu ya ukatili?” Alihoji. Akijibu maswali hayo, Naibu Waziri huyo alisema serikali imekuwa ikitoa elimu kwa jamii kuititia vyombo mba-limbali ikiwamo madawati ya jinsia.

“Tumegundua sheria hii ipo ki-madai zaidi kuliko kijinai na ndio maana inafika wakati utendaji kazi wa sheria hii ni mgumu sana, pia kuna ugumu wa utoaji wa ushahidi, mwisho wa siku sheria inakosa nguvu,” alisema.

Katika swali jingine la nyongeza la Mbunge wa Viti Maalum (CCM),

Ritta Kabati, alisema vitendo vya ubakaji katika Mkoa wa Iringa vimekithiri na wanaofanya vitendo hivyo wanaweka mawakili wasomi na wanashinda huku wasio na uwezo wakishindwa kuweka mawakili.

Akijibu swali hilo, Waziri wa Katiba na Sheria, Dk. Mwingulu Nchemba, alisema serikali imeweka utaratibu wa kuwatpatia msaada wa kisheria wasio na uw-ezo wa kuweka mawakili kwenye kesi hizo.

Alisema wapo kwenye hatua za mwisho za mazungumzo katika Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali na Ofisi ya Rais-TAMISEMI, ili kuwatutmia wanasheria waliopo chini ya halmashauri kuwasaidia wananchi kupata msaada wa kisheria.

Baadhi ya wabunge wakiingia bungeni kwa ajili ya kuanza kikao cha kwanza cha Bunge la 12, mkutano wa tatu, jijini Dodoma jana. PICHA: IBRAHIM JOSEPH

Bil. 3/- kusambaza mbegu za michikichi

SERIKALI imesema katika mwaka 2021/22, imetenga Sh. bilioni 3.15, kwa ajili ya kuzalisha na kusambaza mbegu na miche ya zao la michikichi ili kukabiliana na mahitaji ya mafuta ya kula nchini.

Naibu Waziri wa Kilimo, Husseini Bashe, alitoa kauli hiyo jana bungeni alipokuwa akijibu swali la Mbunge wa Kigoma Kaskazini (CCM), Assa Makanika.

Katika swali lake, mbunge huyo alihoji serikali haioni umuhimu wa kuwekeza yenye katika zao la michikichi badala ya kuzi-achia halmashauri ili kukabiliana na upungufu wa mafuta nchini.

Bashe akijibu swali hilo, alisema katika kipindi cha mwaka 2019/20 hadi mwaka 2020/21, im-

ekezeza Sh. bilioni 5.8 kwa ajili ya kuendeleza zao la michikichi.

Aidha, alisema hadi kufikia Januari 31, mwaka huu, jumla ya miche bora ya michikichi 2,244,935 imezalishwa na jumla ya miche 1,456,111 imesambaza kwa wakulima katika Halmashauri za Wilaya za Mkoa wa Kigoma.

“Miche 788,824 inatarajiwa kusambaza kwa wakulima katika 2020/2021,” alisema.

Naibu Waziri huyo alisema mahitaji ya mafuta ya kula nchini yanakadirisha kuwa tani 570,000 kwa mwaka.

Hata hivyo, alisema uzalishaji wa mafuta ya kula nchini yanakadirisha kuwa tani 570,000 kwa mwaka.

wa tani 205,000 na kufanya upungufu wa wastani wa tani 365,000 kwa mwaka, ambapo hupelekeea nchi kutumia wastani wa kiasi cha Sh. bilioni 474 kuagi-za mafuta ya kula kutoka nje kwa mwaka.

“Kama ilivyo kwa mazao men-gine, serikali huwekeza katika utafiti, uzalishaji na upatikanaji wa pembejeo za kilimo, huduma za ugani, udhibiti wa visum-bufo vya mazao na utafutaji wa masoko,” alisema.

Aidha, alisema katika utekelezaji mikakati hiyo, serikali imekuwa ikishirikiana na wadau mba-limbali zikiwamo Mamlaka za Serikali za Mitaa na sekta bi-nafsi.

“Kama sehemu ya mkakati

wa kujitosheleza kwa mafuta ya kula, mwaka 2018 serikali ilia-mua kuanzisha kituo maalum cha utafiti wa zao la michikichi cha TARI Kihinga mkoani Kigoma ili kuendeleza zao hili kwa ufanisi zaidi,” alisema.

Alisema TARI Kihinga inashirikiana na Wakala wa Mbegu za Kilimo (ASA), halmashauri na sekta binafsi katika utafiti, uzalishaji wa miche bora ya michikichi na kuisambaza kwa wakulima.

“Serikali itaendelea kushirikisha wadau wa sekta ya umma na binafsi kuendeleza zao la michikichi na mazao mengine ya mbegu za ili kuwezesha nchi kujitosheleza kwa mafuta ya kula,” alisema.

TANESCO kuwezesha kuboresha miundombinu

WIZARA ya Nishati imesema itaendelea kuliwezesha fedha Shirika la Umeme nchini (TANESCO), ili kuboresha miundombinu ili kuwa na umeme wa uhakika.

Naibu Waziri, Stephen Byabato, alibainisha hilo bungeni jana al-ipokuwa akijibu swali la nyongeza la Mbunge wa Viti Maalum, Esther Matiko, aliyetaka kujua ni lini serikali itahakikisha kunakuwapo na umeme wa uhakika.

Byabato alisema umeme upo na unaendelea kuongezwa kuptita utekelezaji wa miradi mba-limbali ili kufikia kila mwananchi.

Katika swali la msingi, Mbunge wa Handeni (CCM), Reuben Kwagilwa, alihoji ni lini wananchi katika mitaa 30 isiyo na umeme wilayani Handeni watapatiwa umeme kuptita miradi wa umeme vijiji (REA).

Akijibu swali hilo, Naibu Waziri huyo alisema serikali kuptita TANESCO na REA inaendelea kutekeleza mradi wa kusambaza umeme katika vijiji mitaa na vitongoji visivyo kuwa na umeme kuptita miradi mba-limbali.

“Kwa sasa Mkandarasi Kampuni ya M/S Sengerema Engineering Ltd amepewa kazi ya kupeleka umeme katika vijiji 15 na mitaa na vitongoji zaidi ya 30 katika Wilaya ya Handeni,” alisema.

Aidha, alisema kazi hizo zinajumuisha ujenzi wa njia ya umeme ya msongo wa kilovoti 0.4 umbali wa kilomita 27.5, ufungaji wa transfora 11 za 50kVA na 100kVA, pamoja na kuwaunganishia umeme wateja wa awali 669.

“Mradi unakadirisha kugharimu Sh. bilioni 3.36, utekelezaji wa mradi umeanza Februari, 2020 na utakamiliha ifikapo Desemba, 2022,” alisema.

Aidha, alisema TANESCO inaendelea kuunganisha umeme wateja ambao hawa janga umeme katika mitaa na vitongoji vya Tanzania Bara ikiwamo Wilaya ya Handeni kuptita majukumu yake ya kila siku.

Habari na Augusta Njoji

Ukurasa 14

DENIS SASSOU-NGUESSO

Kashinda tena akianza safari ya miaka 41 urais, umri miaka 77

Ukurasa 13

JPM alivyopanua wigo wa uelewa katika namna ya kuongoza Afrika

siasa

JUMATANO MACHI 31, 2021

HABARI BORA NA KAMILIFU

Nipashe

Jicho linavyoangazia ‘hapa kazi’ ya Rais mpya na ugeni Makamu wake

Sabato Kasika na Anthony

Gervas, MWANZA

HUYO ndiye Samia Suluhu Hassan Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, aliyeanza kuonyesha uhalisia wa umahiri, stadi na jinsi anavyotaka kazi ifanyike kwa ajili ya maendeleo ya nchi hii.

Ni jambo linaloonekana mara tu baada ya kupokea Ripoti ya Mkaguzi na Mdhibiti Mkuu wa Hesabu za Serikali na kuisoma, siku inayofuata alipopokea rasmi, kisha alijibuu kwa kukunjua makucha, akihoji uhalali wa baadhi ya matumizi katika ofisi za serikali.

Ushuhuda tayari upo, wapo waliosimamishwa kazi kuwajibikia hoja za kisheria kuhusu matumizi ngazi ya mabiliioni ya fedha za umma, pale alipopokea ripoti za taasisi za umma kutoka kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Umma (CAG) na Taasisi ya Kuzuia na Kupamabana na Rushwa (TAKUKURU).

Ni hatua inayomuakisi Rais Samia ni kiongozi wa aina gani, katika aina ya ‘salamu’ hataki ubabaishaji kazini, wanaokwamisha maendeleo ya Tanzania.

Katika kupokea ripoti hizo, mbali na kuongeza dai la ufanisi kuitendaji, pia akamnyoshea kidole waziri mwingine kutokubaliana na ‘madudu’ katika maeneo yake ya kazi, akitaka kuwapo usahihi. Ni ishara kwamba hana mzaha bali kuchapa kazi kwa ajili ya maendeleo ya Tanzania na watu wake.

Saa chache, waziri naye aka-chukua hatua kadhaa, kule alikonyooshewa kidole. Ahadi ya ‘hapa kazi tu’ inaendelea kwa vitendo.

Hayati Dk. John Magufuli, alipokuwa na Balozi Dk. Willibrod Slaa. **PICHA: MTANDAO**

UTEUZI MAKAMU RAIS

Vilevile, ni jana tu Rais Samia aliendelea kuonyesha kuwa anataka kufanya kazi

na watu wa aina gani, baada ya kumpendekeza Dk. Philip Mpango kuwa Makamu wa Rais, akiamini ndiye anayeweza kum-

saidia katika nafasi hiyo.

Dk. Mpango amekuwa Waziri wa Fedha kwa kipindi cha miaka mitano mfululizo tangu

alipoteuliwa na Rais Hayati akiwa mbunge asiyé na jimbo, Dk. John Magufuli na akamteua tena, baada ya uchaguzi mkuu wa mwaka jana.

Jana saa 6.32, Spika wa Bunge Job Ndugai, alitangaza kupitishwa kwa asilimia 100, jambo ambalo mbali na kumtakatisha Dk. Mpango aliyeaga rasmi kwa kutoka bungeni jana saa 6.35 akiwa amevua ubunge wa Buhigwe kikatiba, vivyo hivyo kauvua uwaziri wa Fedha.

Samia Suluhu Hassan, aliyejionyesha rasmi kwa matendo kwamba yeze ni kiongozi wa aina gani, utendaji kazi wake na aina ya makundi watakaofanya kazi naye.

Hata pendekezo lake la uteule linea wasifu ambao Dk. Mpango aliwekeza, ikiwamo utiifu.

Binafsi anakiri wasifu aliopewa bungeni wa ‘upole’ ila akataja sura yake ya pili iliyojificha ya ukali na huonekana pale anapokuwa katika jukumu la kumsaidia Rais Samia, anaona maslahi ya Tanzania yanachezewa.

Mhadhiri wa Chuo cha Diplomasia jijini Dar es Salaam, Abbas Mwalimu ni mchambazi wa siasa, ana maoni yake kuwa: “Tayari mama Rais Samia Suluhu Hassan ameshatuma ujumbe wa kuwaondoa wasiwa-si Watanzania kuwa Dk. Magufuli amemaliza kazi iliyomleta duniani ya kumwonyesha namna kazi zinavyofanya.”

Anafafanua, kwa sasa Rais huyo wa awamu ya sita, anajua namna ya kutekeleza na kuchukua uamuza mgumu kwa maslahi ya taifa kwa kufuata njia hiyo ambayo Dk. Magufuli ameiaachaa.

Jicho linavyoangazia 'hana kazi' ya Rais mpya na ugeni Makamu wake

INATOKA UK.11

Anafafanua kuwa, serikali imekuwa katika mikakati ya kuboresha huduma za jamii, ujenzi wa miundombini mbalimbali, miradi ya maendeleo na sera zake za kiuchumi, mambo ambayo rais mpya anasitiza kufuata nyayo za mtangulizi wake kwa masilahi ya taifa hili.

UMOJA & MSHIKAMANO

Katibu Mkuu wa Chama cha ACT-Wazalendo, Ado Shaibu, anasema, rais ameshawahakikishia umma kuwa hakuna jambu litakaloharibika, kwa vile nchi iko katika mikono salama na kwamba yeze na Rais wa Zanzibar, Dk. Hussein Mwinyi, wataendeleza alipoishia Dk. Magufuli, hata kufika walipopatamani.

"Kimsingi, katika hotuba yake kule Dodoma, Rais wa awamu ya sita, Samia Suluhu Hassan, alikuwa anawaondoa wasiwi Watanzania kuwa yale mazuri yaliyofanyika enzi za Dk. Magufuli kwamba atayaendeleza," anasema Ado.

Anasema, Rais pia amedhahirisha hekima zake kwa kutambua umuhimu wa wazee kwa kuwaambia viongozi wastaa fu kwamba anahitaji mchango wao katika uongozi wake.

"Hii inaonyesha ni jinsi gani anawasilisha ujumbe kuwa uongozi wake unahuishisha busara za watangulizi wake, viongozi wastaa fu wa chama na serikali kutoka pande zote za Tanzania," anasema.

Anasema, Rais ananyenyekeea kwa kuwaomba wazee pande zote za Muungano na viongozi wastaa fu kuwa yeye ni kijana wao kama alivyokuwa Dk. Magufuli na yupo tayari kushirikiana nao bega kwa bega katika kujenga Tanzania aliyoitamani Hayati Magufuli na wanayoitamani Watanzania.

JICHO LA DK. SLAA

Balozi wa Tanzania nchini Sweden, Dk. Willibrod Slaa, aliyekwishawahi kuwa kigogo wa Chama cha Demokrasia na Maendeleo (CHADEMA), anaeleza kumfahamu kwa mara ya kwanza Hayati Dk. John Magufuli, baada ya kukutana kwa mara ya kwanza bungeni jijini Dodoma.

"Nilimfahamu hayati Rais, tulipoingia wote bungeni kwa mara ya kwanza jijini Dodoma mwaka 1995, akitokea Jimbo la Chato, wakati huo ilikuwa mkoa wa Mwanza na mimi nikitokea Jimbo la Karatu mkoani Arusha," anasema Dk. Slaa.

Anafafanua kuwa, walifanya kazi wote kwa ushirikiano bungeni, pia Dk. Magufuli alikuwa akimtembelea Dk. Slaa jimboni kwake Karatu na hakuwahi kuwabagua, kutokana na tofauti zozote walizokuwa nazo.

"Hayati Dk. Magufuli ni mtendaji kazi. Yeye kama mtu hana nidhamu, huwezi kufanya naye kazi. Vilevile ukiwa hauna kasi ya utendaji wala kujuu malengo yake katika nafasi ali-yokupangia, hutaendana naye," anasimulia.

Dk. Slaa anasema, alithibiti-

Rais Samia Suluhu Hassan. **PICHA ZOTE: MTANDAO**

“

Hii inao-nyesha ni jinsi gani anawasilisha ujumbe kuwa uongozi wake unahuishisha busara za watangulizi wake, viongozi wastaa fu wa chama na serikali kutoka pande zote za Tanzania.

Balozi Dk. Willibrod Slaa.

sha hilo kwamba ni pale alipoteuliwa katika nafasi ya kuwa balozi nchini Sweden, alipewa

kipimo cha kurejesha ripoti kwa maandishi. Anasema aliteuliwa kwa na-

fasi hiyo akiwa hana chama chochote cha siasa, baada ya kujiuzulu katika nafasi yake ya Katibu Mkuu wa CHADEMA na hadi sasa si mwanachama.

Dk. Slaa anakiri kwa mifano kuwa hajaona ubaguzi wa aina yoyote kazini na nje ya nchi, iwe hata katika siasa, hali aliyodhahirisha hata kwa wateule wenzake kutoka kambi ya upinzani kama Dk. Anna Mghwira, Mkuu wa Mkoa na Profesa Kiyiola Mkumbo, nafasi ya uwaziri.

Anamsifu Hayati Dk. Magufu fuli alimsifu katika sura ya utu, urafiki na hakuwa kiongozi wa maneno, bali alimtaka mchapa kazi na adui kwa walioonekana wao rushwa na wazembe wa kazi.

Pia anasema amekuwa akiwafuatilia wabadhirifu wa fedha za serikali, alipowakemea bila kuogopa, ikiwamo 'kuwatumumba' pasipo kujali urafiki.

Balozi Dk. Slaa, anasimulia kuwa baada ya kuteuliwa kuwa Balozi nchini Sweden, akiwa na wenzake walipewa, vipengele vya kuwapima utendaji kazi wao, kuhakikisha wanatuma ripoti kwa maaandishi ya utendaji kila baada ya miezi mitatu.

Anasema baada ya kutuma ripoti hiyo anayoitaja ya kurasa 30, Hayati Dk. Magufu fuli alikuwa akiisoma kila kurasa, kujiridhisha na kile alichotumwa kwenda kukifanya.

Dk. Slaa anamsifu kiongozi huyo aliyekuwa mkuu wa nchi, kwamba aliweka rekodi bora, kutokana na kuwasikiliza, hata barabarani alipokuwa ziarani na kutatua kero pale pale, katika staili ya kuchukua uamuzi mgumu, ikiwamo pale 'alipotumumba' Mkurugenzi Mtendaji wa halmashauri mojawapo. Hapo anathabitisha kifo chake ni pigo kwa taifa.

ALIVYOMFAHAMU SAMIA

Dk. Slaa anafungua ukurasa wa pili, kuhusu namna alivymfahamu Rais Samia Suluhu Hassan, pale mama huyo alipoteuliwa mwaka 1996 kuwa Balozi wa Kuhamasisha na Kutoa Elimu ya Ugonjwa wa Fistula, ambao unawatesa kinamama wengi.

Anasema, Rais Samia alikuwa akihamasisha uelewa kwamba ni ugonjwa unaotibika akipinga vikali dhana kwamba ni mkosi au uchawi.

Dk. Slaa anafafanua imani yake kwamba, Rais huyo ana nafasi bora ya kuiongoza Tanzania na kusimamia miradi ya wananchi kwa ufanisi, kwa sababu amefundishwa utendaji kazi bora na mtangulizi Dk. Magufuli, pale waliposhirikiana kuiongoza serikali.

Anawahakikishia Watanzania kuwa, Rais Samia ana uwezo wa kuchapa kazi na ndio maana aliteuliwa kuwa Makamu wa Rais aliyetangulia.

Dk. Slaa, analitimisha kwa kumbebesha Rais Samia wasifu tatu za; mtu makini, mwenye moyo wa huruma na upendo kwa wananchi, hivyo wananchi wanatakiwa kumuunga mkononi katika kulisukuma mbele guru-dumu la maendeleo alioachiliwa.

UCHAMBUZI

JPM alivyopanua wigo wa uelewa katika namna ya kuongoza Afrika

Na Nimi Mweta

KO bayana kila kona, kifo cha Rais wa Tanzania, Dk. John Magufuli, kimeishtua Bara la Afrika. Sasa ni wiki mbili hatunaye katika wakati wa kutafakari mchango wake katika sura au aina ya Afrika inayostahili kwa undani zaidi, eneo hilo likiwa sura pana ya dunia kwa jumla.

Mwasisi wa Taifa Mwalimu Nyerere, awali alishaonyesha upana wa kile kinachowezekana, endapo kuna mwenye dhamira ya dharti na uelewa wa kina wa kile anachotaka kufanya.

Kuna wasomi Chuo Kikuu cha Dar es Salaam, wanaeleza kuwa katika vyuo vikuu ng'ambo vye-nye idara za utafiti kuhusu Afrika, maprofesa wao wamegawanyika katika makundi makuu mawili, wanaoumuunga mkono na wanaozunga Mwalimu Nyerere.

Hapo Dk. Magufuli amelinganishwa Edward Sokoine, aliyekuwa Waziri Mkuu katika zama za Mwalimu Nyerere kwa vipindi viwili vifupi, mwanzoni mwa miaka ya 1980, kabla ya kufariki dunia Aprili mwaka 1984.

Ila kuibadili sura ya nchi na kujenga miundombinu na hata misingi halisi ya maendeleo, ni kazi inayohitaji muda na hasa mwenye maono na taswira hiyo anapokuwa ndiye kiongozi mkuu wa nchi. Ndivyo alivyokuwa JPM.

Kwa maana hiyo, alikuwa na nafasi ya kipekee, bila ya kuwa na muda mrefu madarakani, miaka sita tu, kwa kifupi ni Rais aliyeeka kipindi kifupi zaidi madarakani, huku Mwalimu Nyerere, aliyeeka kwa muda mrefu zaidi wa miaka 24.

Hata hivyo, akiwa hayuko du-niani kwa wastani wa wiki mbili sasa, anabaki na historia ya ufamisi wa hali ya juu, akiibadilishi hai-ba ya nchi kwa kiwango kikubwa na sura pana katika aliyotarajia na chama chake.

Moja ya maeneo yaliyowashangaza hata wale wanaodhani wanaifahamu vyema Tanzania na Afrika kwa jumla, ni suala la 'kutumbua majipu' katika hali kinyume kabisa na matazamo ya wenye madaraka katika maeneo takriban yote ya utawala.

Hapo kuna utumishi serikalini, mamlaka za kusimamia sekta to-fauti za uchumi na mashirika ya kibiashara, ambako serikali ina hisa, maeneo yenye asili ya kujitegemea kwa kiwango fulani na kutazamia kuwa serikali itapokea maombi ya misada kutoka hazina, pale wanapokuwa na upungu-kadhaa. Hapa kutazamia, kama serikali ingehoji sana 'kulikoni.'

Katika namna ya mwendelezo wa itikadi za Mwalimu Nyerere, hakuna mpenda fedha na aliyechukia rushwa, Dk. Magufuli naye alishangaza watu alipowao-nyesha uwezo kwamba 'rushwa siyo mfupa uliomshinda fisi.'

BAADA YA MIAKA

Katika zama hizo za miongo zaidi ya minne iliyopita na hata kabla ya hapo, historia iko bayana kuna wasomi walikuwa wachache waliookea vijiji moja kwa moja kuingia shulenii na walioba-

Hayati Rais John Magufuli, akiwa kwenye kikao cha kimataifa enzi za uhai wake. **PICHA: MTANDAO**

hatika kuendelea wanaohesabika.

Historia inasonga mbali, kwamba waliobahatika kuviona vyuo ambaye tena kwa kutujita Makerere na baadaye kuanzishwa cha Dar es Salaam, hawakuwa tu watumishi wa umma, ila ni nyota za maeneo wanakotoka. Mwalimu alieleta hali hiyo.

Ila hatua ya leo katika hesabu ya awamu ya kwanza ya uongozi wa nchi, hadi ya tano kuna kile Waingereza wana usemi 'maji mengi yamepita chini ya daraja.'

Ni aina ya mabadiliko yenye taswira yake. Wasomi wanaofan-ya kazi serikali au mashirika ya umma, wanajiwakilisha na siyo tena makabila au jamii zao kama iliyoyokuwa historia za huko nyuma.

Matokeo yake ni kwamba, dola inakua na uwezo wa kumwajibisha mtendaji kivake, pale apo-seome iwe kwa nidhamu, ubadhifru au uzembe.

Mtu huyo hana uwezo wa kukiimbilia kwao na kutoa malalamiko kwa wazee, waanzee 'kuichanga' serikali, kutoshiriki uhamasishaji wa mambo yake, kama iliyoyokuwa mwanzoni pe-nye mzizi wa historia, misingi un-aomwezesha kiongozi mwenye nia thabiti kusafisha ubadhifru serikali mwake.

Uthubutu wa kupambana na rushwa, umejenga taswira mpya kuhusu uwezo wa serikali katika bara Afrika, kwa kuzingatia demokrasia nayo inaota mizizi, huku pingamizi zake kama mi-fungamano ya kabilo na dini katika jamii inapungua.

Suala la kudhibiti rushwa

serikalini, inayojumuisha mus-takabili wa mambo kama wizi, ubadhifru, kuchota fedha wanazolipa 'wafanyakazi hewa,' kuingiza jamaa za watendaji kwa kutumia vyeti feki, unatokana na utumiaji vyema rasilimali za serikali na kukidhi matazamio ya wapigakura.

Wanaokwama katika nafasi zao kutohata na kubanwa na kiongozi wa nchi, wanashindwa kuchocheara mkondo tofauti wa hisia, kwani wananchi wanari-dhika na utendaji serikalini, kiwango ambacho kwa jumla kilidhaniwa hakiwzekani, au haki-kuwaha kufikiria.

Hapo ndio penye ada ya kuwa mwanamapinduzi, anaupelkeea umma katika upendo mwiningine na kufuatilia kudhahirisha kuwa 'inawezeke, ukifanya wajibu wako,' aliyoyosema Nyerere mwaka 1964.

Pia kuna sura za mikwamo mingi ya uendeshaji dola barani Afrika, mfanu ni katika baadhi ya nchi kunakuwapo wanaoziongo-za wakidumu zaidi ya miaka 30. Ni namna inayochangia kujengea Afrika taswira hasi mbele ya bara nyinginezo kama za Bara Ulaya na Marekani.

WAUONAVYO UJAMAA

Kuna wakati, Rais aliyeipta wa Marekani, Donald Trump, alishatama alipoingia madarakani mwaka 2017, kuwa hataki wahamiaji wanaokimbia, akipatoolea dhana yenye lugha ya kudhalilishi.

Mwalimu Nyerere akion-doka madarakani mwaka 1985, uchambuzi wa siasa nchini Marekani, mzaliwa wa Kenya na kas-

omea Uingereza, Profesa Ali Mazrui, alishasema katika miaka ya nyuma kuwa Ujamaa 'ilishindwa kishujaa.'

Anasema, ilikuwa jitihada ya kuthubutu kubuni mpango wa kurekebisha maisha ya taifa na kuweka itikadi mpya iliyotazami-wa kuwa na tija na ufanisi, lakini nchi ziliikuwa mitegoni.

Matazamio ya uchumi ya wakati ule, anasema yalienga kuuza mazao nje kwa bei nzuri na viwango vya kubadilishana fedha, kuwa thabiti kuwezesha kununu vianzio vya kujenga vi-wanda.

Kuwapo vi-hunzi kama mafuta ghafi yalipanda bei mara kadhaa kati ya Oktoba 1973 na Oktoba 1974, bidhaa za matumizi zikaongeze-ka, hali iliyoumiza uchumi wa nchi.

Pia katika historia ya uchumi ni kati ya miaka ya 1997-2007, uchumi wa madini hasa dhahabu ulikuwa umepanda, uwekezaji katika utalii ukafikia kiwango cha juu na ugunduzi wa gesi asilia ukapunguza mzigo wa kununua mafuta kutoka nje, yakiwa tayari yamesafishwa.

Ni katika zama uwezo wa kiumumi ulikuwa unakua kwa kasi, kwa mfanu Bajeti ya Taifa Mwaka 1998 ilikuwa Sh. trilioni 1.1, fedha za nyumbani zikiwa Sh. bilioni 720, wakati miaka 20 baadaye (akiwa madarakani JPM) ujazo wa Bajeti ya Taifa ukawa tayari ni mara 30 kwa fedha za ndani.

Uwezo wa nchi za nje, wenye-we haukuwa unaongezeka kwa haraka kiasi hicho, na serikali ikawadhibiti katika eneo la madini, kwanza.

“

Kuwapo vi-hunzi kama mafuta ghafi yalipanda bei mara kadhaa kati ya Oktoba 1973 na Oktoba 1974, bidhaa za matumizi zikaongeze-ka, hali iliyoumiza uchumi wa nchi.

JUKWAA LA UONGOZI

DENIS SASSOU-NGUESSO

Kashinda tena akianza safari ya miaka 41 urais, umri miaka 77

Na Christina Mwakangale

RAIS Sassou Nguesso (77) ni kati ya viongozi waliooka madarakani kwa muda mrefu barani Afrika akiwa nchini Congo-Brazzaville, taifa lenye utajiri mkubwa wa mafuta.

Hapo anafanana sana na Yoweri Museveni, nchini Uganda ambaye kamaliza miaka 34 ya uongozi na kashinda uchaguzi mwaka jana akisonga katika miaka 38 madarakani.

Sassou-Nguesso, hivi karibuni ameshinda tena katika uchaguzi nafasi ya urais, akiwa amekaa madarakani takribani 36, kwa vipindi tofauti, kwa kuwa kuna amwamu alishindwa.

Tangu 1979 ameongoza nchi, isipokuwa aliposhindwa katika uchaguzi wa mwaka 1992. Katika uchaguzi uliofanyika mwezi huu, Sassou-Nguesso amepata ushindi kwa asilimia 88.57 ya kura kwa kipindi cha miaka mitano ijayo.

Alipambana na wagombea saba kutoka vyama vya upinzani. Sassou-Nguesso, mbali na kukaa muda mrefu madarakani kama rais wa nchi, alionyesha kushinda kila maeneo ya nchi.

MATOKEO HAYO

Tume ya Uchaguzi nchini humo ilimtangazia ushindi wa asilimia 88.57, huku mwaka 2016 walipata asilimia 60.19 ya kura.

Kuna wagombea wa upinzani sita walioshiriki mchakato huo wa urais katika kinyang'anyiro hicho, wakiongozwa na impinzani mkuu, Guy-Brice Parfait Kolélas, ingawa kabla ya kutolewa matokeo rasmi, Kolélas. kilitangazwa kifo chake, akidaiwa kuugua Covid-19.

Matokeo ya Kolélas. Kwa mujibu wa tume, alipata kura nyangi, baada ya kupata asilimia 7.8. kwa upande wa upinzani.

Akifutiwa na Waziri wa zamani wa Fedha, Mathias Dzon aliyepeata asilimia 1.90 ya kura na wagombea wengine wako chini ya asilimia moja ya kura.

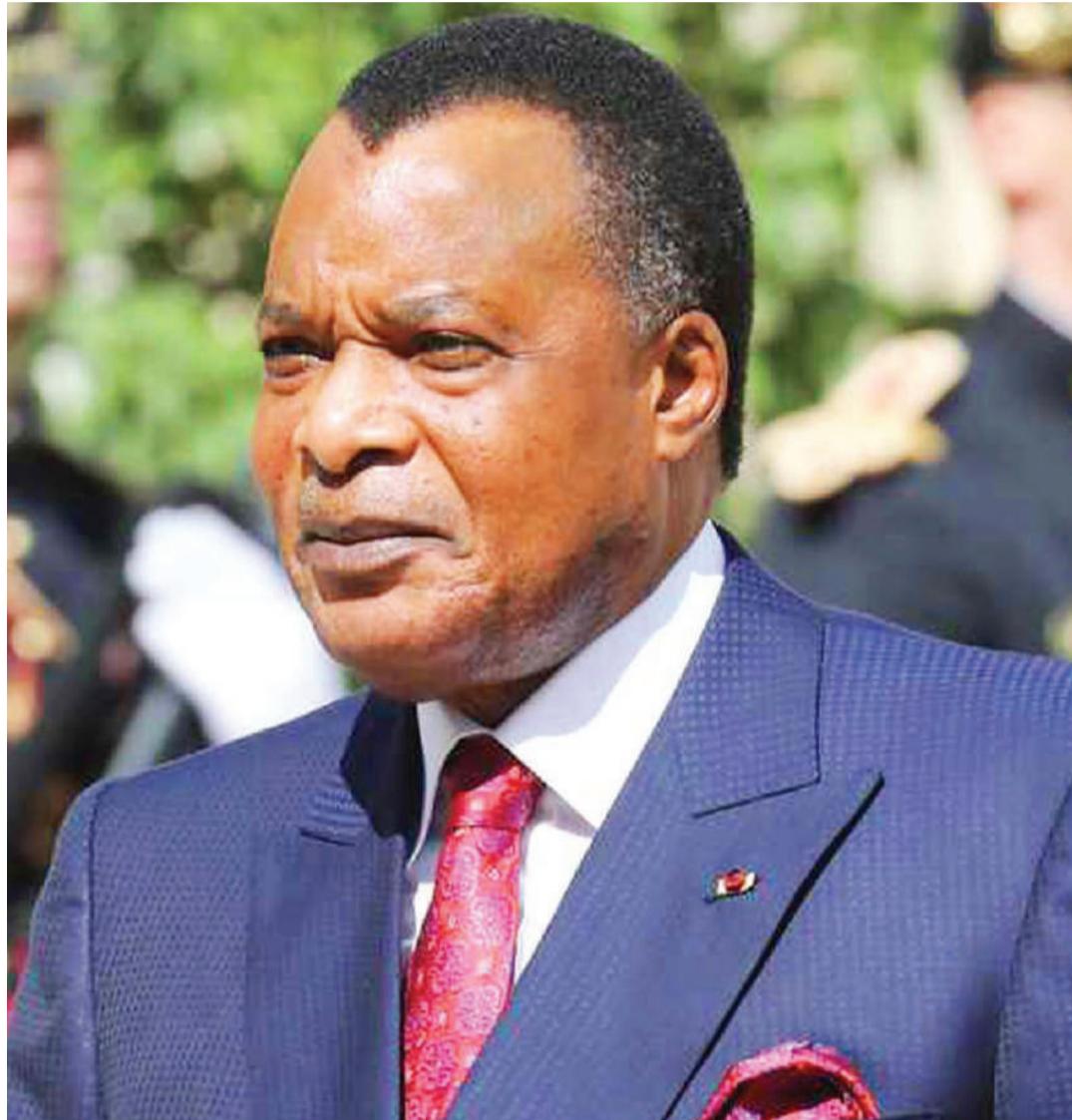
Wapinzani baada ya matokeo hayo walitangaza kuwasilisha malalamiko katika Mahakama ya Katiba. Washirika wa karibu wa Kolélas wamelani wana-chokita udanganyifu mkubwa wa kura kwenye uchaguzi huo ambaeo umempa ushindi Sassou-Nguesso.

Mathias Dzon, kwa upande wake, alibaini kwamba uchaguzi huo ulikuwa haueleweki, huku wakiwa na siku tatu kuwasilisha malalamiko yao akiunga mkono kuwasilisha malalamiko makamani.

Hata hivyo, waangalizi wa Umoja wa Mataifa (UN) na Umoja wa Ulaya (EU) hawakualikwa kufuatilia uchaguzi.

MAISHA KISIASA

Kwa mara ya kwanza, Sassou-Nguesso alihudumu kama rais kati ya mwaka 1979 hadi 1992 alipomiliza utawala wake wa mihula mitatu chini ya mfumo wa vyama vingi.

Rais Denis Sassou Nguesso. PICA: MTANDAO

“

SASSOU
Nguesso ali-
kuwa kiongo-
zi wa upinza-
ni kwa miaka
mitano, kabla
ya kurejea
madara-
kani wakati
wa vita vya
pili vya we-
nyewe kwa
wenyewe mwaka
1997 hadi 1999.

Nguesso alialichukua tena nchi mwaka 1997 baada ya vita ya muda mfupi vya wenyewe na waasi kumuondo madarakani aliyejua rais Pascal Lissouba, akarejea madarakani.

Kipindi cha tatu katika uongozi wake alichaguliwa tena mwaka 2002 pia mwaka 2009, ikidhaniwa itakuwa muhula wake wa mwisho baada ya kukaa miaka saba madarakani.

Mwaka 2015 Sassou-Nguesso alilitisha marekebisho ya katiba yaliyoondoa ukomo wa umri wa miaka 70, kipengele, amba-cho kingemzuia kuwania urais kwa mara nyngine, pia kufuta kipengele cha mihula miwili ya miaka saba madarakani na kuweka kipengele kipywa cha mihula mitatu ya miaka mitano.

Uchaguzi wa mwaka 2016, baada ya kutokea vurugu ilikadi-riwa watu zaidi ya 17 walipoteza maisha. Hapo ndipo wapinzani walimtuhamu Sassou-Nguesso, aliyepeata ushindi wa asilimia 67 ya kura zote.

Kadhalika wapinzani wawili baada ya uchaguzi wa mwaka 2016, akiwamo Jean-Marie Michel Mokoko na Andre Okombi Salissa, walituhumiwa huku wakikutwa na hatia ya makosa ya kuhatarisha usalama.

WAPINZANI WAKE

Mapema, Januari mwaka huu, chama kikuu cha upinzani cha The Pan-African Union for Social Democracy (UPADS), kilitangaza kutoshiriki uchaguzi.

Chama hicho kilidai kwamba mazingira ya uchaguzi hayariidhi-shi na kupendekeza uchaguzi wa siku ya Jumapili, ufanyike mwaka 2023 na Rais Sassou Nguesso asi-we mgombea.

Kolelas aliyeeteuliwa na Chama cha Union of Democratic Humanists (UDH-YUKI) kugombea kiti cha urais mwaka huu, alikuwa mpinzani mkuu wa Sassou-Nguesso.

Yumo pia, Mathias Dzoni, Waziri wa zamani wa Fedha chini ya utawala wa Nguesso, aliyegombea urais mwaka huu, ambaye uchaguzi wa mwaka 2016 alitangaza kutoshiriki akisema uchaguzi usingekuwa huru na haki.

Mwingine ni Albert Oniangue, ambaye ni mchungaji na aliwalii kutumikia jeshi la nchi hiyo kufikia ngazi ya cheo cha Kanali, amekuwa mgombea mpya katika siasa za nchi hiyo.

Wagombea wengine ni pamoga na Joseph Kignoumbi Kia Mbougou, Anguios Ngunguia Engambe na Dave Mafoula mwene-nye umri wa miaka 38 na mgom-

bea pekee kijana zaidi kwenye kinyang'anyiro cha urais, Congo, mwaka huu.

Pamoja na idadi hiyo wapinzani, wachambuzi wa mambo na viangozi wa mashirika ya kiraia nchini humo wanasema kati ya wagombea wote sita, hakuna am-baye ana uwezo wa kumwondo madarakani Rais Sassou Nguesso.

WASIFU WAKE

Denis Sassou-Nguesso, alizaliwa mwaka 1943, mwanasiasa, kiongozi mstaafu wa jeshi aliye-ku-tumika kiti cha urais mara mbili.

Sassou-Nguesso alijunga na masomo ya sekondari ya Loubo-mo mwaka 1956 hadi 1961 na baada ya hapo, alijunga na jeshi na kisha kwenda kwenye mafunzo ya kijeshi nchini Algeria na Ufaransa.

Mwaka 1963 Sassou-Nguesso alichaguliwa kuwa kamanda wa majeshi, miaka ya 1970, na ku-fikia kiwango cha kuwa Kanali na baada ya hapo, aliamua kujiunga na siasa.

Kadhalika, Sassou-Nguesso katika nafasi za uongozi kikanda, aliwalii kuchaguliwa kuwa mwe-nyekiti wa iliyokuwa Umoja wa Nchi Afrika (OAU), mwaka 1986 hadi 1987.

Kuporomoka kwa soko la mafuta katika miaka ya 1980, ilisababisha nchi hiyo kudorora kiuchumi.

Uchaguzi wa kwanza wa vyama vingi mwaka 1992, Sassou-Nguesso aliondo-lewa katika mzunguko wa kwanza na kum-fanya Pascal Lissouba wa chama cha Pan-African Union for Social Development (Union Panafri-caine pour la Démocratie Sociale; UPADS) kuteuliwa kuwania urais.

Sassou Nguesso, alianzisha siasa za vyama vingi mwaka 1990 na mwaka 1992 alivania nafasi ya urais akashindwa, akaweka wa tatu.

Sassou Nguesso alikuwa kiongozi wa upinzani kwa miaka mitano, kabla ya kurejea madarakani wakati wa vita vya pili vya wenyewe kwa wenyewe mwaka 1997 hadi 1999.

Harakati hizo zilifanya vikosi ya waasi kumwondo rais ali-yejua madarakani, Pascal Lis-souba.

KATIBA ILIVYOMBEBA

Kuanzishwa katiba mpya, kuli-kopitishwa na kura ya maoni mwaka 2015, kuliwezesha Sassou Nguesso, kusimama kwa muhula mwinge.

Akachaguliwa tena kuwania kiti cha urais wa mwaka 2016. Sassou Nguesso anaungwa mkuo na vyama vingi vya siasa, mukumu zaidi ni PCT. Yeye ndiye Rais wa Kamati Kuu ya PCT.

Makala hii imeandalialiwa kwa msaada wa taarifa mbalimbali. Kesho usikose, makala kuhusu mpinzani wake aliyeifariki kuto-kana na kuugua maradhi ya corona, siku ya uchaguzi, Machi 21, mwaka huu.

Serikali yaahidi upatikanaji wa dawa, vifaa tiba

Na Paul Mabeja, DODOMA

SERIKALI imesema itaendelea kuhakikisha upatikanaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi katika vituo vya kutolea huduma za afya unakuwa wa kuridhisha. Hayo, yalelezwa juzi na Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Dk. Dorothy Gwajima, wakati akiwasilisha taarifa ya utekelezaji wa majukumu ya wizara (Idara Kuu ya Afya) kwa kipindi cha Julai 2020 hadi Februari 2021 kwenye Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Huduma na Maendeleo ya Jamii jijini Dodoma. Dk. Gwajima alisema katika kuhakikisha kuwa dawa zinapatikana kwa wakati na zenye ubora, serikali ilitenga kiasi cha Sh. bilioni 200, katika kipindi cha mwaka 2020/2021 kwa ajili ya ununuzi wa dawa, vifaa, vifaa tiba na vitendanishi.

Aidha, Dk. Gwajima alisema upatikanaji wa dawa katika vituo vya kutolea huduma za afya kwa aina 312 za dawa ambapo upatikanaji umefikia kiasi cha asilimia 74. Hata hivyo, alisema wizara im-eboresha huduma za afya ya uzazi katika kipindi cha Julai 2020 hadi Februari 2021, ambapo jumla ya wajawazito 1,165,526 sawa na asilimia 103 ya waliorajiwa walihururia kliniki na kupata huduma. "Kati ya wajawazito hao asilimia 36.5 ndio waliorajiwa klabla ya wiki 12, ikilinganishwa na asilimia 36.4 kipindi kama hiki mwaka 2019," alisema.

Aliongeza kuwa asilimia 90.4 walifanya mahudhurio manne au zaidi ikilinganishwa na asilimia 84.1 mwaka 2019.

Kwa upande wa waliojifungulia katika vituo vya kutolea huduma za afya, Dk. Gwajima alisema wajawazito 920,126 sawa na asilimia 82 kama ilivyokuwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019.

Alisema katika kuimarisha huduma za kinga hususani huduma za chanjo, jumla ya watoto wa chini ya mwaka mmoja 1,030,617 waliorajiwa kupatiwa chanjo kwa ajili ya kuwakinga na magonjwa mbalimbali na hadi kufikia Februari 2021 watoto 1,010,005 sawa na asilimia 98 walipatiwa chanjo kwa kutumia kigezo cha PENTA-3 kwa mujibu wa mwongozo wa Shirika la Afya Duniani (WHO).

Aliongeza kuwa asilimia 90.4 walifanya mahudhurio manne au zaidi ikilinganishwa na asilimia 84.1 mwaka 2019

Majosho 129 kujengwa 2021/22

Na Paul Mabeja, DODOMA

SERIKALI imesema kuwa katika mwaka wa fedha 2021/22 imepanga kuboresha sekta ya mifungo ikiwamo kujengwa majosho 129, ili kuongeza thamani ya bidhaa zitokanazo na mazao ya mifugo.

Waziri wa Mifugo na Uvubi, Mashimba Ndaki, aliyasema hayo jana jijini Dodoma, wakati wizara yake ilipokuwa ikiwasilisha bajeti ya sekta ya mifugo kwenye Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Kilimo, Mifugo na Maji.

Alisema, wizara hiyo imejipanga kufanya maboresha makubwa katika sekta ya mifugo ili kuongeza thamani ya mazao yatokanayo na mifugo na kuchangia katika pato la taifa.

Ndaki alisema moja katika eneo ambalo watalifanya kazi ni kujengwa majosho 129, mapya pamoja na kukarabati yaliyopo ili kusaidia wafugaji kupata huduma hizo katika maeneo yao.

"Tutahakikisha kuwa tunajenga majosho kwa ajili ya kuogeshea mifugo kila eneo lenye mifugo nchini, lakini kukarabati majosho yote yalipo ili kuwezesha wafugaji kupata huduma za ugani katika maeneo yao," alisema.

Alisema, pia eneo jingine ambalo watalifanya kazi ni kuboresha eneo la malisho kwa ajili ya mifugo ili kuwa na malisho ya uhakika na kupunguza migogoro baina ya wakulima na wafugaji.

"Katika hili sasa tumezunguza bei ya kukodisha maeneo ya malisho kwa kukodisha kwa Sh. 3,500 kwa heka kwa mfugaji atakaye hitaji eneo la malisho," alisema.

Vile vile, alisema kuwa katika mwaka huu wa fedha wamepanga kukusanya mapato katika sekta kiasi cha Sh. bilioni 50.

Awali akiwasilisha bajeti ya sekta ya mifugo mbele ya kamati hiyo, Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvubi anayesimamia sekta ya mifugo, Prof. Elisante Ole

Gabriel, alisema itasaidia kuongeza thamani ya mifugo.

Alisema katika mipango ya bajeti ijayo wamepanga kuhakikisha kuwa wanawekeza katika kuboresha afya ya mifugo, pamoja na kutafuta masoko ya mazao ya mifugo.

"Katika kipindi hiki tutahakikisha kuwa tunatafuta masoko katika bidhaa za mazao ya mifugo kama vile nyama, ngozi, maziwa lakin kuongeza fursa nyingine ya matumizi ya vitu kama kwato, pembe na manyoya," alisema.

Aidha, alisema kuwa tayari wamepata wawekezaji kutoka nchi ya Slovakia, ambao wapenga kuja kuwekeza kiwanda cha kutengeneza mbolea kwa kutumia manyoya, pembe pamoja na kwato.

Hata hivyo, alitoa wito kwa wafugaji kutumia fursa ya mitamba ya kisasa ili-yopo katika ranchi za taifa kufanya uhimilishaji ili kupata mifugo ili yobora itakayowasaidia kujikwamua kiuchumi na kuongeza pato la taifa.

Mpambe wa Rais akisindikiza kuingia ukumbi wa Bunge, jijini Dodoma jana, alipofika kuwasilisha jina la Makamu wa Rais. PICHA: IBRAHIM JOSEPH

Wanufaika wa TASAF wamkumbuka JPM

Na Renatha Msungu, BAHI

WANUFAIKA wa mpango wa kunusuru kaya maskini unaoratibwa na Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF) wilayani Bahi mkoani Dodoma, wamesema hawatamsa-hau Hayati Dk. John Magufuli, kutokana na serikali yake kuwawezesha fedha wasichana wa umri wa kati na wanawake kwa ajili ya kujiinua kiuchumi.

Mpango wa kunusuru kaya maskini unalenga kuwasaidia fedha watu wasiojiweza kimisha katika kaya maskini, ili kujiimu wao na famili zao.

Wakizungumza kwa nyakati tofauti wakati wakieleza mafanikio walijoyapata kutokana na fedha ambazo walipata kutoka TASAF, Lucy Ndoje alisema kupitia mradi wa timiza malengo ambao upo ndani ya mpango wa kunusuru kaya maskini wasichana na wanawake wengi wamejikwamua

kwa kufanya ujasiriamali.

Ndoje alisema awali familia yake ilikuwa ikipata fedha kutoka TASAF ambazo waliweka akiba, huku yeye akabahatika kuingia kwenye kundi la wasichana waliobalee, ambao walipewa mitaji kwa ajili ya kuendesha biashara ambayo itamwezesha kujikwamua kiuchumi.

"Naishukuru serikali kupitia TASAF kubuni mradi wa timiza malengo kwa vijana na wanawake ulio ndani ya TASAF, ambao unalenga kusaidia jamii hiyo mitaji kwa ajili ya kuendesha biashara ambazo wamepanga kufanya," alisema Ndoje.

Naye Paulina Maine, ambaye anafanya biashara ya chakula, alisema baada ya kupata mtaji wa Sh. 160,000 kutoka TASAF alianza kuuza mchele na baadaye akaamu kufanya kazi ya mamalishe ambayo inamsaidia kuingiza kipato cha

kujikimu yeye na familia yake.

Alisema mpango wa kunusuru kaya maskini umewasakiida kwa kiasi kikubwa watu wa rika zote kupanua wigo wa kufanya ujasiriamali kuititia fedha za mgao wa TASAF wanazoweza akiba.

"Tunaishukuru serikali kwa kuweka mpango huo, tunamuomba Rais Samia Suluhu Hassan aendeleze gurudumu hili ili wananchi kutoka kaya maskini wajikwamue kutoka walipo na kusonga mbele," alisema Maine.

Alisema wanaamini Rais Samia ataendelea kuwa mstari wa mbele kusaidia kaya maskini ili waweze kupiga hatua katika maendeleo ambayo wamekusudia kufanya.

Kwa upande wake, Jacqueline Kunze, alisema toka apate mtaji wa fedha za TASAF mai-sha yake na familia yake yamebadilika kwa kiasi kikubwa kutumia kufanya ujasiriamali ambao unaleta matokeo chanya ndani ya jamii inayowazunguka.

Alisema yeye ni fundi nguo ambapo huwashonea watu nguo na kupata fedha kwa ajili ya kuendesha maisha yao ya kila siku.

"Natarajia kufika mbali katika ujasiriamali wa kushona nguo, nawashikuru TASAF kwa kunifishaa hapa nilipo," alisema Kunze. Kwa upande wake Ofisa Ufuatiliaji wa TASAF Wilaya ya Bahi, Christian Aman, alisema wasichana walioingia katika mradi wa Timiza Malengo wameweza kufanya mabadiliko makubwa katika familia zao kutokana na fedha ambazo waliwezesha kutumia kufanya ujasiriamali.

Alisema utekelezaji wa mpango wa TASAF awamu ya pili unaendelea, hivyo amewataka wananchi walipo kwenye mpango huo kutumia nafasi hiyo kufanya ujasiriamali ambao unaleta matokeo chanya ndani ya jamii inayowazunguka.

Shirika lapongezwa kuwaandaa wanawake kiuongozi

Na Grace Mwakalinga, MBEYA

VITUO vya taarifa na maarifa kutoha Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya na Same mkoani Kilimanjaro, vimepongeza Shirika lisilokuwa la kiserikali la TGNP-Mtandao kwa kuwaandaa wanawake kushiriki na kuva viongozi wa ngazi mbalimbali.

Wakizungumza jana kwenye kikao cha kubadilishana uzoefu wa mafanikio waliiyoyapata wanawake wa vituo vya taarifa na maarifa kutoka wilaya za Mbeya na Same ambacho kinafanyika jijini Mbeya, wanawake hao wamesema TGNP-Mtandao wamewaandaa vya kutosha kuva viongozi.

Mwenyekiti wa Kituo cha Taarifa na Maarifa Kata ya Nsalala, wilayani Mbarali, Felister Kaisi, alisema hadi sasa wanajivunia kupata mafanikio mengi baada ya kujengewa uwemo na TGNP.

Mtandao katika masuala ya uongozi, ukatili wa kijinsia na kuhamasisha shughuli za maendeleo katika jamii.

Kutokana na mafanikio hayo ya kujengewa uwezo kuva viongozi, Felister alisema jumla ya wanawake wanne kati ya saba waliogombea walishinda kwenye nafasi ya uneveviti wa vitongoji kwenye uchaguzi wa

Serikali za Mitaa wa mwaka 2019.

Alisema viongozi hao ni wachapa kazi wanashughulikia matatizo ya wananchi ikilunganishwa na dhana iliyokuwapo kwamba hawateweza kuva viongozi bora.

"Jamii imebadili mtazamo hasi kuhusu wanawake amba walikuwa wanakadamizwa na mifumo dume, kukosa haki ya kumiliki ardhi, unyanyasaji wa kingono na vipigo, matunda hayo ni kutokana na jitihada za TGNP-Mtandao kuwajengea uwezo wananchi hususani waishio pembEZoni kupaza sauti zao, lakini pia kuwawezesha kutoa elimu ili kukabiliana na vikwazo hivyo," alisema Felister.

Pia wamejenga imani kwa Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya kushirikishwa kwenye shughuli mbalimbali za maendeleo ikiwamo ushiriki wa vikao vya Baraza la Madiwani kutoa mapendekezo ya bajeti inayozingatia mlengo wa kijinsia.

Kwa upande wake, Happiness Mhina, kutoka Kata ya Lugulu, wilayani Same, Mkoa wa Kilimanjaro, alisema TGNP-Mtandao imewajengea uwezo wa kuva viongozi bora na majasiri.

Alisema elimu hiyo ilimshawishi na yeze kugombea nafasi za udiwani kwenye kata yake ya Lugulu mwaka 2020, lakini kura

za maoni hazikutoshna bado nia yake ni kuwa kiongozi.

Kadhalika, vituo vya taarifa na maarifa nchini vinaendelea kumwombea afya njema Rais wa Tanzania, Samia Suluhu Hassan, kuendelea kuwatumikia wananchi kwa uzalendo na moyo wa ushujaa kama iliyovo sasa.

Alisema rais huyo ni mfano wa kuigwa kwa sababu amekuwa mtulivu, mwenye busara anayetatua mambo kwa utashi mkubwa.

Sabina Mwalyego kutoka Kata ya Mshewe, wilayani Mbeya, alisema wamesaidia kutatua vikwazo mbalimbali vinavyowakabili wananchi, ikiwamo suala la maji, afya, elimu, kilimo na utawala bora.

Alisema wamekuwa wahamasishaji wa shughuli za maendeleo kwa kuwaelimisha wananchi kushiriki, lakini kupaza sauti zao ya vikwazo wanavyokabiliana navyo.

Amina Juma, mkazi wa Kata ya Kalemawe, wilayani Same alisema, pia wamepata elimu ya ujasirimani.

Alisema kwa sasa wana mashine ya kutenegene taulo za kike, mrad amba umewesaidia kujikwamua kiuchumi na kuwasaidia watoto kujisitiri.

Mwenyekiti wa Vituo vya Taarifa na Maarifa, Kata ya Nsalala, Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya, Felister Kaisi (kushoto), akimkabidhi nakala ya kitabu Kinachohusu masuala ya wanawake na uongozi Happiness Mhina wa Kata ya Lugulu wilayani Same mkoani Kilimanjaro, wakati wa kikao cha kushirikishana na kujadiliana mafanikio waliiyoyapata baada ya kujengewa uwezo na Mtandao wa Jinsia Tanzania (TGNP), jijini Mbeya juzi. PICTURES: GRACE MWAKALINGA

'Hayati Magufuli alitufundisha nidhamu ya fedha'

Na Grace Mwakalinga, MBEYA

VIONGOZI wa mila katika Wilaya ya Mbarali, mkoani Mbeya, wamesema utawala wa aliyekuwa Rais wa Tanzania, Hayati Dk. John Magufuli uliwayfundisha Watananza kuwa na nidhamu ya matumizi ya fedha ambayo imesaidia kuihua uchumi wao na kuepusha migogoro ya kijamii.

Viongozi hao kabilia la Wasangu waliiyosema hayo, wakati wa ibada ya kumwombea heri aliyekuwa Rais wa Tanzania, Hayati Dk. Magufuli, ambayo yaliyandaliwa na Chama Cha Mapinduzi Wilaya ya Mbarali na kuwakutanisha wananchi bila kujali tofauti za imani zao ambayo imefanyika katika mji mdogo wa Rujewa.

Katibu wa mila wilayani humo, Mwa-

nasimwa Mwagongo, alisema Hayati Dk. Magufuli, aliwaonyesha njia na kuwafundisha watu adabu na kuwaonyesha matumizi sahihi ya fedha ili kufikia malengo waliiyojiveka.

Alisema aliwafundisha wanaume kuacha michepuko na kuwa na mke mmoja kwa maana fedha ziliikuwa ngumu kupatikana na iliyokuwa inapatikana iliheshimiwa na kuelekezwa kwenye matumizi sahihi.

"Uongozi wa Hayati Dk. Magufuli ulikuwa darasa kwetu kwani alitufundisha uzalendo kuheshimi matumizi ya fedha kwa kuelekeza maeneo muhimu, wanaume kuacha michepuko na watu kuokoka ili kupunguza au kuacha anasa, tutaendelea kumwombea apumzike kwa amani," alisema Mwagongo.

Mwenyekiti wa CCM, Mbarali, Hashim

Mwalyao, alisema watasimamia mambo yote aliyoasisi Hayati Magufuli kwa ajili ya maendeleo ya taifa.

Alisema chama kitaendelea kukagua mrad amba walimbalii ya maendeleo ili fedha zilitumika ziendane na uhalisia wa miradi inayojengwa au kukamilika.

Mbungo wa Jimbo la Mbarali, Francis Mtega, alisema, walifundishwa kuchapa kazi ili kumudu gharama za maisha na kulisaidia taifa kutokuwa tegemezi.

Mkuu wa wilaya hiyo, Reuben Mfune, aliwaonya watu wanaodhani serikali itayumba kutokana na kifo cha Hayati Magufuli na badala yake alisema viongozi waliopo wataendelea kuchapa kazi kwa bidii ili kufikia malengo yaliyokuwa yakitarajiwa.

Baadhi kinamama huchangia utapiamlo kwa watoto

Na Grace Mwakalinga, MBEYA

BAADHI ya wanawake mkoani Mbeya, wanadaiwa ku-changia tatizo la utapiamlo kwa watoto kutokana na kushindwa kufuata ushauri wa wataalamu wa afya namna ya kunyonyesha. Hayo yalismewa hivi karibuni na Ofisa Lishe, Hospitali ya Rufani ya Mkoaa wa Mbeya, Dk. Charles Msigwa, aileleza kuwa mtoto asiponyonyeshwa maziwa ya mama kwa kipindi cha miezi sita ya mwanzo ana hatari kubwa ya kukosa virutubisho muhimu vinavyohitajika kwa ajili ya ukuaji wake na kusababisha utapiamlo.

Alisema baadhi ya watoto wanaopimwa kliniki katika hospitali hiyo afya zao sio za kuridhisha, kutokana na wengine kudhoofu na wengine kuwa na tumbo kubwa. Alisema miiongoni mwa sababu zinazosababisha utapiamlo kwa watoto ni kinamama wengi kuwa bize na shughuli mbalimbali za uzalishaji na ujasirimani amba hushindwa kumaliza miezi sita wakihofia kukwamisha kazi zao.

"Mtoto asiponyonyeshwa kwa miezi sita ya mwanzo anawea kupata ugonjwa wa kwashakoo au utapiamlo, tumejitahidi kutoa elimu ya unyonyeshaji kwa kinamama, lakini wengine hawazingatii matokeo yake watoto wanapata maradhi," alisema Msigwa.

Dk. Msigwa alisema zipo athari zitokanazo na mama kutomnyonyesha mtoto ikiwamo saratani ya matiti kwa sababu maziwa yanayotakiwa kutoka yanaganda ndani na kutengeneza mafuta.

Mmoja wa wanawake kutoka Mtaa wa Juhudi jijini humo, Jenifer Kabuka, alisema kinachosababisha kuwaachisha maziwa watoto ni hali ngumu ya maisha na hulazimika kwenda mashambani au kufanya shughuli za ujasirimani ili kupata fedha za kuendesha maisha yao. Jenifer alisema kwa sababu ya kuwa na kazi nyingi na shughuli za kujiingizia kipato, watoto hunyweshwa uji ili asisumbue.

Z'bar yathamini mchango Chuo cha Ushirika Moshi

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

OFISI ya Rais, Kazi, Uchumi na Uwekezaji Zanzibar, imesema inathamini mchango na juhudzi zinatolewa na Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi, kuimarisha sekta ya ushirika nchini. Mkurugenzi wa Idara ya Uendeshaji na Utumishi, January Fusi, alisema hayo kwa niaba ya Katibu Mkuu, alipokuwa na mazungumzo katika uongozi wa wizara na Mkurugenzi kitengo cha kuendeleza elimu ya ushirika kutoka Chuo Kikuu cha Ushirika, Dk. Gervas Machimu, Mwanakwerekwe Zanzibar. Alisema Zanzibar ni wadau wazuri na elimu inayotolewa na chuo hicho imesaidia sekta hiyo kufanya vizuri na wananchi kupata mwamko kwa kuanzisha vyama vingi vya ushirika mjini na vijijini. Alisema wananchi wamejajiri na kuajiriwa kuitia sekta ya ushirika na kusaidia serikali kupunguza tazito la ajira.

Aliushukuru uongozi wa chuo hicho kwa kuendeleza ushirikiano na Serikali ya Mapinduzi Zanzibar na ni jambo la kuendeleza.

Naye Mkurugenzi wa kitengo cha kuendeleza elimu ya ushirika, Dk. Gervas Machimu, aliyemwakilisha Makamu Mkuu wa Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi, alisema amefurahishwa kuona mrejesho wa taaluma wanayoitoa Zanzibar hatua inayowapa msukumo wa kuendeleza ushirikiano wa kutoa elimu kuhusu ushirika. Alisema maofisa ushirika wanafanyakazi vizuri na kwa weledi na idara ya ushirika imewapokea na inashirikiana nao vizuri.

"Tumekuja na rasimu ya maridhiano ya ushirikiano ya miaka mitano na tunashauri kuwapo chombo kitachisimamia mpango huo, hii itasa idia kuona tunafikia malengo tulioyipangia na kusaidia kujenga umoja wa kitaifa," alisema.

Alisema kuitia ushirikiano huo wanaweza kuratibu na kutoa elimu kuitia programu mbalimbali kuanzia ngazi ya chini hadi chuo cha ushirika wanaweza kuanda programu za pamoja itasa idia kuratibu sekta hiyo. Aliyataja maeneo ya ushirikiano kuwa ni pamoja na kuibua miradi, kujengewa uwezo wanaushirika, kuendeleza biashara ya ushirika na kuanda makala kwa pamoja.

Asasi zajenga matumaini kwa Samia

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

UMOJA wa Asasi za kiraia Zanzibar umesema umejenga matumaini makubwa ya kufanya kazi na Rais wa Tanzania Samia Suluhu Hassan, katika kuzipatia ufumbuzi changamoto zinazolikabili taifa kwa lengo la kupiga hatua kubwa kimaendeleo.

Wakitoa taarifa kwa waandishi wa habari, Katibu Mkuu wa Jumuiya ya Asasi za Kiraia (ANGOZA), Hassan Khamis, alisema Rais Samia wanamfahamu kuitendaji na uzoefu na uwezo wake wa kufanya kazi katika sehemu mbili za Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ikiwamo Zanzibar na Tanzania Bara.

Alisema Watanzania wameondokewa na aliyekuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano

Sekta elimu kuendelezwa kuongeza kiwango cha ufaulu

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

WAZIRI wa Elimu na Mafunzo ya Amali Zanzibar, Simai Mohammed Said, amesema atahakikisha anashirikiana na kila mduu wa elimu ili sekta hiyo inaendelea kupiga hatua kwa kuongeza kiwango cha ufaulu kwa wanafunzi.

Alisema kumekuwapo na matatizo mengi kwa walimu hasa waliotumikia muda mrefu kazini na kusababisha kumpungu kwa ufanisi katika utendaji wa kazi zao.

Aliyasema hayo jana katika mkutano na walimu wenye matatizo ya maradhi mbalimbali pamoja na wanaokaribia kustaafu kazi, kwa Mkoa wa Mjini Magharibi Unguja. Alisema atahakikisha matatizo yao yanafanyiwa kazi hatua kwa hatua ili ku-

leta mabadiliko katika maeneo mbalimbali ya sekta hiyo.

Alisema ni changamoto kubwa kwa walimu kupata matatizo ya kiafya na baadhi yao ni kutokana na miundombinu chakavu iliooko katika shule pamoja na vifaa wanavyofanya kazi.

Alisema mapinduzi ya kielimu yanahitaji mkazo wa kila mtu, aliwataka walimu hao kuendelea kuwa na uvumilivu huku matatizo pamoja na madai yao yakiendelea kufanyiwa kazi.

Alisema lengo la Serikali ya Mapinduzi Zanzibar ni kuboresha huduma kwa wananchi wake kwa kuhakikisha upatikanaji wa elimu bora unaimarika zaidi nchini kote.

Akizungumzia suala la kuanzisha tume maalum ya utumishi kwa walimu, alisema bado linaendelea kufanyiwa kazi ili kuli-

tatua kwa haraka baadhi ya changamoto zinazowakwaza walimu hao.

Kuhusu suala la udhalilishi, Waziri Simai alisema walimu wana naafasi kubwa kushirikiana na wazazi kuhakikisha wanamaliza vitendo hiyo katika jamii na sio kuendelea kuhusishwa kwa sababu vitemdo hiyo vimekuwa vikitia doa kazi yao.

Kwa upande wao walimu hao, waliomba wizara kuboresha baadhi ya miundombinu iliyochakaa katika shule pamoja na kuboresha mifumo ya utumiaji wa chaki ambayo husababisha kupata madhara mbalimbali ya kiafya na kusababisha kutofanya kazi zao vizuri.

Pia waliiomba Wizara ya Elimu Zanzibar, kuwaanzishia mfumo wa matumizi ya bima ya afya watendaji wake ili kupunguza usumbuwanapohitaji matibabu ya haraka.

Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali Zanzibar, Simai Mohammed Said, akinawa mikono alipofika katika Shule ya Sekondari Kiembe Samaki kwa ajili ya kuzungumza na walimu, jana. PICA: RAHMA SULEIMAN

gano, Dk. John Magufuli, lakini matarajio makubwa ni mambo muhimu ya maendeleo yaliyotekelawa katika kipindi hicho yatasimamia vizuri na Rais Samia.

Aliyataja baadhi ya mambo hayo muhimu ikiwamo miradi ya kimkakati iliyoasisiwa na Hayati Rais Magufuli ni mradi wa kuzalisha umeme wa Mto Rufiji Stigler Gauge ambao utaivezesha Tanzania kuzalisha umeme megawati 2115.

Pia alisema elimu bure ya ngazi ya msingi kwa wanafunzi wote ikiwamo wa wazazi maskini kuendelea kutolewa kwa sababu imewasaidia kwa kiasi kikubwa wazazi ambao wengi wao walikuwa wakiishi katika maisha magumu ya kushindwa kumudu kulipa ada ya shule ya kila mwaka.

"Hayo ni baadhi ya mambo muhimu

yaliyofanya na Rais Magufuli katika kipindi cha uongozi wake wa miaka mitano... matarajio yetu makubwa kwamba yataendeleza katika kipindi cha uongozi wa Rais Samia," alisema.

Khamis alisema wanafahamu uwezo mkubwa wa uongozi alionao Rais Samia ambaye kabla ya kuingia katika siasa alipata kufanyakazi katika Shirika la Muungano wa Asasi za kiraia (ANGOZA).

Alisema katika kipindi hicho alishiriki katika mijadala na makongamano mbalimbali na kwamba kusaidia kuimarika kwa uhuru wa asasi hizo na kuwa miongoni mwa watetezi wakubwa wa demokrasia pamoja na maendeleo ya sekta mbalimbali.

Mkurugenzi wa asasi za kiraia ya ZAFICO, Abdalla Abeid, alisema matarajio ya

asasi nyingi ni kufanya kazi kwa karibu sana na Rais Samia kuona asasi zinatimiza majukumu yake ya kuanzishwa kwa mujibu wa sheria.

Alisema asasi za kiraia zitafanya kazi kwa karibu na Rais Samia katika kuimarisha utawala bora, uwajibikaji na kuleta ufanisi kwa kutoa elimu kwa wananchi katika kujenga nchi yao kwa kuzingatia vigezo ya uzalendo.

Jumla ya asasi 12 zilizopo Unguja na Pemba zimeshiriki kutoa tamko la kumuunga mkono Rais Samia kikiwamo Chama cha Waandishi wa Habari Wanawake (TAMWA) Zanzibar, Jumuiya ya Waandishi wa Habari za Maendeleo (WAHAMAZA), Jumuiya ya Wanasheria Zanzibar (ZLS) na Muungano wa asasi za kiraia ANGOZA.

MATANGAZO MCHANGANYIKO

**Uza,
Chenye Thamani Kubwa
Kwa Kutangaza Nasi Kwa Bei Poa
Tupigie 0782253676**

IN THE DISTRICT COURT OF DODOMA
AT DODOMA
PROBATE AND ADMINISTRATION CAUSE NO.7
2021
In the matter of the Estate of the late NICKSON
NICHOLAS KANO of Kiкуyu Area within
Dodoma Region
AND
IN THE MATTER OF THE APPLICATION FOR
LETTERS OF ADMINISTRATION BY ERASTO
JOSEPH KANO
GENERAL CITATION
(RULE 75 OF PROBATE RULES GN 369 OF 1963)

ALL PERSONS claiming to have any interest in the
Estate of the above named deceased are hereby cited
to come and see the proceedings if they think fit before
the grant of Letters of Administration is made to the
above named Petitioner.
Objections to the grant should be filed on or before the
6th Day of APRIL 2021
Date at Dodoma this 24th Day of February 2021
Presented for filing this 12 day of 3 2021

**KUPOTEKA KWA
KADI YA GARI**

Ndugu **GWAMAKA J
MSSIKA** anatangaza
kupotea kwa kadi ya gari
aina ya **TOYOTA
SUCCEED WAGON**
yenye namba za usajili T
885 DQT. Yeyote
atakayeikota atoe taarifa
kituo chochote cha polisi.
Polisi taarifa
KAS/RB/3003/2020

**KUPOTELEWA
KWA KADI YA GARI**

**HERITAGE
MICROFINANCE**
inatangaza kupotelewa na
kadi ya gari yenye namba za
usajili **T156 ATJ Nissan
Pathfinder.**
Chasses namba
JNIVA2R50A000384
Engine namba
VG33029325. Model
namba **JNB4D** ya mwaka
1998
Atakayeiona atoe taarifa
kituo cha polisi.
Taarifa ya polisi :
ARU/THE/RB/34296/2021

**TANGAZO LA
KUFUNGA KAMPUNI**

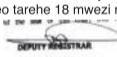
WAMILIKI WA KAMPUNI YA
MEDALLION LIMITED
(NAMBA YA USAJILI
142-132-419 YA TAREHE 14
JULY 2020) WANAPENDA
KUUTANGAZIA UMMA
KUWA KAMPUNI YAO
IMESITISHA BIASHARA
ZAKE NA HIVYO KUAMUA
KUIFUNGA KWA MUJIBU WA
SHERIA YA MAKAMPUNI
BRELA.

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAHAKAMA
USIMAMIZI WA MIRATHI
FORM II
(S.M.M. 1984 NYONGEZA)
YA 5 KANUNI YA 2**

Katika Mahakama ya Mwanzo – KIMARA
Usimamizi wa mirathi No. 55/2021
Ombi la POLLYN REMMY MSOFÉ kuteuliwa
msimamizi wa mirathi marehemu GASPER
REMMY MSOFÉ
Watu wote wanaodai kuwa na uhusiano
wowote na mirathi ya marehemu huyo
wanaalikwa kujia na kuhuduria kesi waktaka
mnamo tarehe 5/4/2021 kabla ya huyo
mwombaji hajateuliwa kuwa msimamizi wa
mirathi hiyo.
Wosia wa marehemu huyo upo mahakamani
waweza kukaguliwa.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
KATIKA MAHAKAMA KUU YA TANZANIA
KANDA YA DAR ES SALAAM
SHAURI LA MADAI NA.193 YA 2019
BURAU BUYUKSARAC MDAI
DHIDI YA
TPM MINING AND ENERGY LIMITED MDAIWA
TPM MINING AND ENERGY LTD,
P O BOX 89006,
DAR ES SALAAM
KUITWA SHAURINI
Kwa kuwa aliyetajwa hapo juu, amefeta shauri la
maombi ya madai dhidi yako, maombi ambayo
maelezo yake yameelezwa katika nakala za maombi
ya madai ambazo zinapatikana katika mahakama
hi, hivyo basi unahitajika kuhuduria katika mahakama
hi, kuitija waliki au mwakilishi wako ambaye
anaruhusu kisheria siku ya tarehe 6 may 2021 saa tatu
3:00 kamili asubhi imbele yane he, R.A.EBRAHIM,
JUDGE kujibu maombi hayo dhidi yako.
Unaagizwa kuleta vielelezo yote ambayo unatarajia
kuvitumia kwaajili ya utetezi siku hiyo.
ANGALIZO.
Kama usipohuduria siku iliyotajwa hapo juu na
mahakama ikibithisa kuwa umepokea taarifa hii ya
kuitwa shaurni, basi shauri linawezza kusikiliza na
kuamuliza bila uwepo wako,
Hati hii imetolewa kwa AMRI yangu na chapa ya
mahakama hii leo tarehe 18 mwezi march 2021

**KUPOTELEWA
NA KADI YA GARI**

NEEMA SALEHE JOSEPH
ANATANGAZA KUPOTELE-
WA NA KADI YA GARI
YENYE NAMBA ZA USAJI-
LI T 797 DTH AINA YA
TOYOTA BREVIS.
KWA YEYOTE ATAKAYEIO-
NA ATOE TAARIFA KITUO
CHOCHOTE CHA POLISI.
TAARIFA YA POLISI:
KAH/TR/RB/140//2021

**KUPOTEKA KWA
KADI YA GARI**

IBRAHIM KATANI NYANDA
anatangaza kupotelewa na
kadi ya pikipiki aina ya bajaji
yenye namba za usajili **T. 979**
CXM, yenye Chases no.
10525194, Engine no.
78611291. Yeyote atakaeiona
atoe taarifa kituo cha polisi
kilichopo karibu yake. Taarifa
ya Polisi:
MWA/NY/ RB/131967 /2021.

Kwa Habari

Motomoto

usikose Gazeti lako

la Nipashe kila siku

Kwa Habari Motomoto

usikose Gazeti lako
la Nipashe kila siku

Tupigie

0782253676

Nipashe

OFISI ZA MATANGAZO
MIKOCHENI INDUSTRIAL AREA,
PO.BOX 31042, DAR ES SALAAM. MOB: +255 - 745 700 710.
E-mail: advertise@guardian.co.tz, website: www.ipmedia.com

SALAMU ZA PONGEZA

Uongozi na Wafanyakazi wa Makampuni ya IPP unakupongeza
Dkt. Philip Isdor Mpango kwa kuteuliwa kuwa Makamu wa Rais
wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Tunakutakia kheri katika majukumu yako mapya.

LIVERPOOL WAJITOSA KUMSAJILI KONATE

LIVERPOOL, England

LIVERPOOL imeripotiwa kuwa ipo kwenye hatua kubwa zaidi ya mazungumzo juu ya dili la uhamisho wa beki wa katika wa RB Leipzig, Ibrahima Konate.

Liverpool waliwasogeza Ozan Kabak na Ben Davies kwenye usajili wa Januari ili kuziba mapengo ya Joe Gomez na Virgil van Dijk waliopata changamoto ya mjeraha.

Licha ya kuwa na ongezeko la nafasi za ulinzi kwa dirisha la Januari, kocha Jurgen Klopp anaaminiwa kuwa yupo katika mchakato wa kumleta mlinzi mwiningine

klabuni hapa kuelekea msimu ujao.

Konate, ambaye anatajwa kuwa na uwazo wa kucheza pia beki ya kulia na winga ya kulia, ndiye mchezaji anayetajwa zaidi kuwapo kwenye orodha ya wachezaji anaotakata Klopp.

Kwa mujibu wa gazeti la The Athletic, mabosi wa Liverpool wamekuwa waki-fanyia kazi suala hili nyuma ya pazia kuhakikisha linaenda sawa, na wako mbiioni kukubaliana na Leipzig dili la ada ya paundi milioni 40. Chelsea pia wanatajwa kuwa wapinzani wa Liverpool kuinasa saini hiyo.

INTER KUKAMILISHA MALIPO YA HAKIMI

MILAN, Italia

INTER Milan inatarajia kulipa ada ya paundi milioni 13 kwa ajili ya nyota Achraf Hakimi kwa Real Madrid, kama sehemu ya usajili wao wa mwaka 2020.

Nyota huyo raia wa Morocco, alingana na kikosi hicho cha Antonio Conte mwanzoni mwa msimu huu kwa dili lililotajwa kuwa na thamani ya paundi milioni 40.

Thamani ya dili hili liliwa linategemea kiwango atakachokionye-sha nyota huyo katika mafanikio yake kwenye Ligi Kuu Italia, Serie A, akiwa na kikosi cha Conte ambacho kwa sasa kinaongoza msimamo wa ligi hiyo.

Kwa mujibu wa Gazzetta dello Sport, kupitia Mundo Deportivo, Inter sasa watalipa ada iliyokubaliwa kukamilisha dili la awali.

Klabu zilikubaliana malipo am-bayo yalipaswa kukamilishwa mwisho wa mwaka uliopita na yanatakiwa kukamilishwa Machi 2021, ili kuendana na mwongozo wa UEFA wa masuala ya fedha kabla ya mwisho wa mwaka wa fedha.

Hakimi ameweza kuendana haraka na hali ya Serie A na kuwa sehemu muhimu ya mipango ya Antonio Conte, akiwa amecheza mechi 26 za ligi na mabao sita kwa msimu huu wakitarajia kumaliza ukame wa taji wa miaka 11 pale San Siro.

IBRAHIMOVIC: SINA KITU ZAIDI CHA KUTHIBITISHA

STOKHOLM, Sweden

STRAIKA wa AC Milan, Zlatan Ibrahimovic, aliwasaidia Sweden kuwatandika Kosovo na kusema kuwa anatambua kuwa si wengi wanaoweza kufanya kile anachokifanya yeye wakiwa na umri wa miaka 39.

Sweden walishinda bao 1-0 kabla ya kupata ushindi mwiningine wa mabao 3-0

dhidi ya Kosovo kwenye hatua ya kufuzu Kombe la Dunia.

"Sina kitu zaidi cha kuthibitisha", alisema Ibrahimovic ambaye amerejea kwenye timu ya taifa wiki iliyopita kwenye mechi dhidi ya Georgia.

Nyota huyo ambaye ameweka wazi kuwa hali yake sasa imebadilika lin-apokuja suala la soka, na kwake hiki ni kipindi cha kufurahia tu katika maisha

yake ya soka kutokana na kile anachokifanya.

"Sasa nipo katika hali tofauti kabisa," aliongeza.

"Kwa sasa sina kitu kilichosalia cha kuthibitisha, hakuna kitu kipyaa cha kufanya kwenye soka langu la kulipwa zaidi ya kufurahia tu."

"Ninamaanisha kuwa nina miaka 39, na ninacheza timu ya taifa si wengi wa wangu."

naweza
kufanya
hivyo waki-
na umri kama

HABARI MICHEZO

MULLER ATANGAZA KUONDOKA BAYERN

MUNICHA, Ujerumani

THOMAS Muller amekiri kwamba, yupo tayari kufuata nyayo za Thiago Alcantara kwa kuondoka pale kwenye dimba la Allianz Arena na kusitiza "sijazuiwa" na Bayern Munich.

Muller alianza kucheza soka la kulipwa Bayern Munich mwaka 2008 na tangu kipindi hicho ameisaidia klubu hiyo kupata mafanikio makubwa ndani ya Ujerumani na katika Ligi ya Mabingwa Ulaya.

Mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 31, bado amesalia kuwa ni mchezaji muhimu ndani ya kikosi hicho, lakini ni kama anaonekana kukaribia kufanya maamuzi kama Thiago aliyohamia Liverpool mwaka 2020 na kudhihirisha kuwa hakuna mtu ambaye hawezikuondoka klabuni.

"Sijafungwa katika klabu hii," alisema mshambuliaji huyo wa Bayern akiliambia gazeti la Times.

"Nina uhusiano maalumu, ninaipenda Bayern Munich kabla hata sijaanza kichezea, lakini kama kuna hali inayokusababisha kufanya maamuzi labda ya kwenda klabu nyingine, unafanya na haitakuwa aibu wala haitakuwa tatizo."

Muller amecheza michezo 571 katika mashindano yote kwa Bayern Munich na amefanikiwa kufunga mabao 212 na kutoa pasi za mwisho 210.

Mshambuliaji huyo amefanikiwa kushinda mataji 27 makubwa, tisa ya Ligi Kuu Ujerumani, Bundesliga, na mawili ya Ligi ya Mabingwa Ulaya.

Mkatiba wa sasa wa Muller unatarajwa kumalizika mwaka 2023 na kocha Hansi Flick amekuwa akimwamini sana katika kuongoza kikosi akisaidiana na Robert Lewandowski.

MWAMUZI

AOMBAA RADHI KUKATAA BAO LA RONALDO

AMSTERDAM, Uholanzi

MWAMUZI Danny Makkelie ameomba msamaha kwa Cristiano Ronaldo na Ureno baada ya kukataa bao la mshambuliaji huyo dhidi ya Serbia.

Ureno ililazimishwa sare ya 2-2 katika mechi hiyo ya kuwanja kufuzu Kombe la Dunia 2022 nchini Qatar, baada ya Ronaldo bao lake kukataliwa.

Baada ya marudio ilionyesha kwamba, shuti la mshambuliaji huyo wa Juventus lilikuwa limevuka mstari kabla Aleksandar Mitrovic kuuondoa mpira huo.

Lakini mwamuzi Makkelie ambaye ni raia wa Uholanzi, aliruhusu mpira kuendelea baada ya kushauriana na wasaidizi wake, ambaye sasa amekiri kuwa ulikuwa ni uamuzi mbaya.

"Kwa mujibu wa kanuni za Shirikisho la Soka la Kimataifa (Fifa), ninachowenza kusema

ni kwamba niliomba msamaha kwa kocha wa timu ya Taifa ya Ureno, Fernando Santos, kwa kile kilichotokotoke," alisema Makkelie akiliambia gazeti la A Bola la nchini Ureno.

"Kama timu ya waamuzi, kila wakati tunafanya bidii kufanya maamuzi mazuri. Tunapokuwa kwenye habari kwa njia hii, haitufurahishi hata kidogo."

Ronaldo alikasirika baada ya kuona bao lake limekataliwa, baada ya kumalizia pasi ya Nuno Mendes iliyoingia langoni kabisa.

Ziliwa zimebaki sekunde chache mchezo huo kumalizika na Ronaldo alikataa kuendelea na mchezo na akakitupa kitambaa cha unahodha na kutoka nje ya uwanja.

Ronaldo alitupa kitambaa chake chini, na akaelezea majibu yake kwenye mitandao yake ya kijamii baada ya mchezo.

"Daima nitajitoa kila kitu kwa nchi yangu, hiyo haiatabadilika kamwe," alisema kwenye Instagram.

"Lakini kuna nyakati ngumu kushughulika nazo, haswa wakati tunahisi kuwa taifa zima linaumizwa."

MBAPPE NUSURA ATUE DOTMUND

DORTMUND, Ujerumani

SKAUTI wa wachezaji wa zamani wa Borussia Dortmund, Sven Mislintat, amefichua kwamba, Borussia Dortmund walikuwa wamekaribia kumsajili, Kylian Mbappe kwa uhamisho wa buri mwaka 2016.

Mbappe amekuwa mmoja wa wachezaji bora baada ya kuonyesha kipaji chake na baada ya kucheza mechii yake ya kwanza kule Monaco mwaka 2015.

Alipomaliza msimu wake wa kwanza pale katika dimba la Louis II klabu zote kubwa zilianza kuonyesha nia ya kumhitaji raia huyo wa Ufaransa, na Misilitant amedai kwamba, Dortmund ilikuwa karibu sana kummasa mchezaji huyo.

Skauti huyo ameliambia jarida la Kicker jinsi aliyoyoshindwa kumpeleka Mbappe pale Westfalenstadion: "liliwa ni aibu kwamba, tumeshindwa kumpata Mbappe."

"Kylian Mbappe alikuwa anapatiaka bila malipo ingawa, klabu nyangi zilikuwa zikivitiwa naye, lakini tulishindwa kufanikisha dili."

"Kama tungeweza kumpata Mbappe kutoka Monaco kwa uhamisho huru kwa wakati ule, ingekuwa dili kubwa sana."

Lakini Paris Saint-Germain ndio iliyo fanikiwa kumsajili Mbappe kwa dili lenye thamani ya euro milioni 180 na kumfanya kuwa mchezaji kinda ghari zaidi tika historia.

Mbappe atarudi dimbani kwa Paris Saint-German pale watakopakabiliana na Lille Aprili 3, mwaaka huu, katika Ligue 1.

DONDODA ZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA

AGUERO AGEUKA LULU BARCA, JUVE NA PSG

● ● ● Licha ya kuripotiwa angependa kurejea nyumbani kwake nchini Argentina katika klubu ya utotoni, lakini...

MANCHESTER, England

MSHAMBULIAJI wa Manchester City, Sergio Aguero ameripotiwa kugombe wa na Barcelona, Juventus na Paris Saint-Germain, ambao wanatajwa kuiwinda saini yake.

Mchezaji huyo wa zamani wa Atletico Madrid, anatarajia kumaliza muda wake pale Etihad mwishoni mwa msimu huu na licha ya umri wake kuonekana kumtupa mkono na changamoto za majeruhii, bado hatarajiwi kuwa mchezaji wa kukosa timu ya kwenda.

Aguero mwenye umri wa miaka 32, ameripotiwa kuwa angependa kurejea nyumbani kwake nchini Argentina katika klubu ya utotoni Independiente del Valle, lakini klubu hizo tatu za Ulaya zinaamini kuwa anawenza kuwatumikia vema. Kwa mujibu wa Marca, PSG, Juventus na Barcelona zote zinatajwa kuwa na matarajio ya kumnasa nyota huyo kwa uhamisho huru kipindi cha majiria ya joto.

Barca wakiwa na matumaini kuwa kuwasili kwa mshambuliasi huyo kunaweza kumshawishi Lionel Messi

kutia saini mkataba mpya, maana ni rafiki yake mkubwa.

Baada ya Juve kutupwa nje kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya na Porto, ripoti tofauti ilionyesha kwamba 'Kibibi Kizze' hicho cha Italia kinataka kumsajili Aguero ili kumthibitishia Cristiano Ronaldo kwamba, wanaunda kikosi chenye uwezo wa kutawala Ulaya.

Msimu huu umekuwa mgumu kwa Aguero akipata changamoto ya majeraha, akilazimika kucheza mechi 14 tu kwenye michuano yote na kuona lango mara mbili.

KWA UFUPI

BECKHAM AMTAKA STURRIDGE

MIMILIKI wa Klabu ya Inter Miami ya Marekani, David Beckham, ambaye kocha wake ni Phil Neville, imesimama imara dhidi ya mahasimu wao katika Ligi Kuu Marekani ya Major League DC United kwene kinyang'anyiro cha kumsajili aliyekuwa mshambuliasi wa England, Liverpool na Chelsea, Daniel Sturridge mwenye umri wa miaka 31, ambaye amekuwa huru tangu alipoondoka klubu ya Uturuki ya Trabzonspor Machi, 2020. (*Mirror*)

LIVERPOOL KUMFUNGA WIJNALDUM

BARCELONA imetua mkataba wa miaka mitatu kwa kiungo wa kati wa Liverpool, Georginio Wijnaldum mwenye umri wa miaka 30, ambaye atakuwa huru mwishoni mwa msimu huu. (*Mundo Deportivo*)

SABITZER AWANIWA UNITED

KLABU za Manchester United, Liverpool na Tottenham zinawania kumsajili kiungo wa kati wa Austria, Marcel Sabitzer mwenye umri wa miaka 27, kutoka RB Leipzig. (*Bild, via Sun*)

EVERTON KUMUUZA MINA

EVERTON ipo tayari kupoea ofa kwa wanaotaka kumsajili mlinzi wa Colombia mwenye umri wa miaka 26, Yerry Mina. (*Football Insider*)

ALABA AWANIWA CHELSEA, PSG

CHELSEA na Paris St-Germain zimetajwa kama timu ambazo kuna uwezekano mkubwa mlinzi wa Austria, David Alaba mwenye umri wa miaka 28, anawenza kujiunga nazo, baada ya wakala wake, Pini Zahavi kupuuza uvumi kuwa ni Real Madrid na Barcelona pekee ndizo zinazomnyatia mchezaji huyo. (*Diario AS, via Mail*)

MENINO AGOMBEWA ULAYA

JUVENTUS imejinga na Tottenham, Chelsea na Atletico Madrid kumsaka kiungo wa kati wa Brazil, Gabriel Menino mwenye umri wa miaka 20, ambaye huenda akaruhuswa kuondoka Palmeiras kwa pauni milioni 13 kwa sababu ya msukosuko wa kifedha unaokumba klubu hiyo. (*Mundo Deportivo, via Team Talk*)

WERNER KUTOONDOKA CHELSEA

MSHAMBULIAJI wa Ujerumani, Timo Werner mwenye umri wa miaka 25, ana imani kubwa anawenza kubadilisha maisha yake Chelsea na amejitolea kutoondoka Stamford Bridge baada tu ya msimu mmoja, licha ya kuhusishwa kuhamia Borussia Dortmund kama sehemu ya mpango wa makubaliano ya mabadilishano na Erling Braut Haaland. (*Goal*)

MAN CITY HAIMTAKI ALABA

KLABU ya Manchester City haina nia ya kumsajili mlinzi wa Bayern Munich, David Alaba, licha ya kuhusishwa na mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 28. (*Manchester Evening News*)

SARR KUREJEA CHELSEA

MLINZI wa Ufaransa, Malang Sarr mwenye umri wa miaka 22, atarejea Chelsea akikamilisha muda wake wa kucheza kwa mkopo kule Porto mwisho mwa msimu huu. (*Record, via Sport Witness*)

RODRIGUEZ AWANIWA ARSENAL

ARSENAL wanataka kumsajili kiungo mkabaji wa Real Betis na Argentina, Guido Rodriguez mwenye umri wa miaka 26. (*Mundo Deportivo via Metro*)

NACHO AKODELEWA MACHO

LIVERPOOL, Juventus na AS Roma zinafuatilia hali ya Nacho kule Real Madrid, huku beki huyo wa Hispania mwenye umri wa miaka 31, akiwa anaingia mwaka wake wa mwisho kwenye mkataba wake. (*AS*)

HABARI MICHEZO

MSUVA SASA APANIA KIATU LIGI YA MABINGWA AFRIKA

Na Adam Fungamwango

WINGA wa klubu ya Wydad Casablanca ya Morocco na timu ya Taifa ya Tanzania, Taifa Stars, Simon Msuva, amesema amepania kuwa mfungaji bora wa Ligi ya Mabingwa Afrika inayoendelea.

Akizungumza baada ya mechii ya Taifa Stars dhidi ya Libya mwishoni mwa wiki, ambayo Tanzania ilishinda bao 1-0 liliofungwa na yeze mwenyewe, ikiwa ni mechii ya kusaka tiketi ya kucheza Fainali za Mataifa ya Afrika (AFCON), Msuva alisema lengo lake kubwa msimu huu ni kuibuka kuwa mfungaji bora wa Ligi ya Mabingwa na tayari ameshapachika mabao mawili.

"Mimi kwa sasa nina magoli mawili, anayeongoza ana mabao matatu, kwa hiyo utaona bado nina nafasi nzuri tu ya kuwa mfungaji bora na hilo ndilo lengo langu," alisema Msuva.

Mbali na ufungaji bora, Msuva alisema anataka kuipa timu yake ya Wydad ubingwa wa Afrika ambapo ndiyo malengo yao msimu huu.

"Wydad ni timu kubwa sana Morocco, kama vile unavyoiona Al Ahly ya Misri, Zamaalek, au hapa Tanzania Simba na Yanga. Ni timu ambayo lengo lake namba moja ni kuchukua ubingwa wa Ligi Kuu nchini Morocco, halafu kuchukua ubingwa wa Afrika," alisema mchezaji huyo wa zamani wa Moro

United na Yanga.

Timu hiyo anayeongoza kwa ufungaji bora mpaka sasa kwene Ligi ya Mabingwa Afrika ni Ayoub El Kaabi ya Wydad ya Morocco akiwa na mabao matatu, huku Msuva wa timu hiyo hiyo, Luis Miquissone na Chris Mugalu wote wa Simba wakiwa na mabao mawili kila mmoja.

Mchezaji anayeongoza kwa ufungaji bora mpaka sasa kwene Ligi ya Mabingwa Afrika ni Ayoub El Kaabi ya Wydad ya Morocco akiwa na mabao matatu, huku Msuva wa timu hiyo hiyo, Luis Miquissone na Chris Mugalu wote wa Simba wakiwa na mabao mawili kila mmoja.

KITAIFA ZAIDI...

Kiungo wa Yanga, Mukoko Tonombe (katikati), akiwa na wachezaji wenzake wa timu ya Taifa ya DR Congo kwenye chumba cha kubadilishia juzi wakati walipoibuka na ushindi wa bao 1-0 dhidi ya Gambia kwenye mechii iliypigwa Lubumbashi ya kuwania kufuzu Fainali za Mataifa ya Afrika (Afcon), zitakazofanyika mwakani nchini Cameroon. **PICHA: MTANDAO**

Mechi za Yanga, Azam zasogezwa mbele

Na Saada Akida

MTENDAJI Mkuu wa Bodi ya Ligi Tanzania (TPLB), Almasi Kasongo, amesema Ligi Kuu Tanzania Bara inatarajiwa kurejea Aprili 8, mwaka huu, kwa kufuata ratiba ya awali huku mechii za Aprili 6 kati ya Azam FC na Mtibwa Sugar na Yanga dhidi ya KMC FC iliyo tarajiwaa kuchewza Aprili 7, zikipangiwa tarehe nyingine.

Akizungumza na gazeti hili jini jana, Kasongo alisema awali liji hiyo ilitakiwa kuendelea Aprili 6 na 7, mwaka huu, lakini

imeshindikana kwa sababu ya msiba mkubwa ulioikumba nchi baada ya kufariki dunia kwa aliye kuuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. John Magufuli, Machi 17, mwaka huu.

Alisema baada ya msiba huo mkubwa, taifa limeingia katika kipindi cha maombolezo kwa siku 21 ambayo yanamalizika Aprili 7, huku mechii ambazo zinatakiwa kuchewza katika tarehe hizo sasa hazitachezwa na kumpangiwa tarehe nyingine.

"Kutika ratiba yetu inaonye-

sha maombolezo ya taifa yanasha Aprili 7, ambapo kulikuwa na michezo hiyo miwili ambayo itatafutiwa tarehe nyingine, baada ya hapo tutaendelea na ligi yetu kwa kufuata ratiba kwa kueendelea na michezo ya kuanzia Aprili 8 na kuendelea.

"Kabla ya kupata msiba, ratiba ilitakiwa kuendelea Aprili 3 hadi 5 kwa michezo ya Kombe la (Azam Sport Federations Cup) maarufu Kombe la FA hatua ya 16-bora, baada ya kumalizika kwa majukumu ya timu za taifa, hatutawenza tena kuendelea na

hiyo michezo na sasa itaangaliwa namna ya kuzipangia tarehe nyingine," alisema Kasongo.

Alisema mechii ambazo zitaendelea Aprili 8, mwaka huu ni Nzungu dhidi ya Ihefu mchezo utakaopigwa Uwanja wa Majaliwa mkoani Lindi, pia kutaendelea kwa mechii zingine ikiwamo Yanga dhidi ya Biashara United, utakaopigwa Uwanja wa Benjamin Mkapa jijini Dar es Salaam.

Alisema kuhusu Ligi Kuu ya Wanawake na Vijana, hilo liki chini ya uangalizi wa Shirikisho la Soka Tanzania (TFF).

Siwa ataja pakuanzia kwa makipa Yanga

Na Saada Akida

BAADA ya uongozi wa Yanga, kumtambulisha Kocha mpya wa makipa, Razak Siwa, amesema kadri ya uwezo wake, atahakikisha magolikipa wanakuwa imara, zaidi ili kufikia malengo ambayo wanayotarajia kwene michezo ya Ligi Kuu Tanzania Bara.

Akizungumza na gazeti hili jiji jana, Siwa alisema hana shida na uwezo wa makipa hao kwa sababu amekuwa akiifatilia Yanga ilipocheza michuano ya Kombe la Mapinduzi pamoja na Ligi Kuu na kubaini pa kuanza kufanya kazi.

"Sina shida kabisa na makipa waliokuwapo sasa Yanga, wana uwezo mkubwa, kuna vitu ambavyo wanavikosa na mara nydingi nimepata kushuhudia mechii walizocheza na kuona makosa wanayoyafanya, nina imani nitawasaidia na kufikia malengo yetu," alisema Siwa.

Alisema ameona mazingira ya kambi ya timu hiyo, kwa kushirikiana na Kaimu Kocha Mkuu, Juma Mwambusi, watafanya vizuri, hivyo kikubwa ni kuhakikisha wanashinda mechii zao bila kuangalia nyuma, mwenzao anafanya kitu gani.

"Nina imani kubwa Yanga ina nafasi ya kuchukua ubingwa endapo tut-aungana kwa pamoja na kuhakikisha kila mechii iliypopo mbele yetu tunahitaji kupata ushindi bila kumfikiria anayetukimbiza ameshinda bao ngapi au amepoteza michezo yake," alisema Siwa.

Jang'ombe yaipania New King Kombe la FA

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

WAKATI timu zilizofanikiwa kutinga hatua ya 16-bora ya michuano ya Kombe la Shirikisho la Soka Zanzibar (FA Cup) zimeendelea kujifua tayari kuelekea kusaka nafasi ya kutinga robo fainali ya mashindano hayo ambayo bingwa hupata nafasi ya kuiwakilisha Zanzibar kwenye Kombe la Shirikisho barani Afrika, timu ya Taifa Jang'ombe imepania kuisambaratisha New King.

Akizungumza na gazeti hili Kocha wa timu ya Taifa Jang'ombe, Mustafa Hassan 'Kocha Muu', alisema amejandaa kusonga mbele katika michuano hio ambayo hatua ya 16-bora inatarajiwa kupigwa Aprili 7, mwaka huu, licha ya kufahamu kwamba ushindani ni mkali hususan kutoka timu za Ligi Kuu.

Taifa Jang'ombe ambayo ipo ligi Daraja la Kwanza Kanda ya Uguju, katika mchezo wake wa FA itakutana na wapinzani wao katika daraja hilo, timu ya New King.

Kuelekea mchezo huo, Kocha Mkuu, alisema anaifahamu vema New King na ni timu ngumu na kwamba licha ya kufafunga katika michezo ya ligi ambayo wamekutana, anaamini wapinzani wao hao watajipanga ili wasirejee makosa waliiyoyafanya awali walipokutana.

Jumatano Machi 31, 2021

Nipashe

AGUERO AGEUKA LULU BARCA, JUVE NA PSG

HABARI UK 22

TUPO TAYARI...

YANGA YAIMARIKA, MAJERUHI WAREJEA

Na Mwandishi Wetu

KIKOSI cha Yanga kimezidi kuimarika baada ya nyota wawili waliokuwa majeruhi, Mapinduzi Balama na Dickson Job, kuimarika na kuanza kufanya mazoezi, imeelezwa.

Job alikuwa anasumbuliwa na majeraha ya nyama za paja ambayo aliayapata kwenye timu ya Taifa ya Tanzania, Taifa Stars na tayari amerejea kwenye ubora wake na kuanza mazoezi.

Kwa upande wa Balama, ambaye alikuwa nje kwa muda mrefu akitibu majeraha ya kisigino aliyyoyapata msimu wa 2019/20 wakati wa maandalizi ya mchezo wa Ligi Kuu Bara dhidi ya Ndanda FC naye ameanza programu maalum ambayo muda si mrefu itamfanya kurejea uwanjani.

Kaimu Kocha Mkuu wa Yanga, Juma Mwambusi, amemwambia mwandishi wetu kuwa maendeleo ya nyota hao ambao walikuwa wakisumbuliwa na majeraha kwa sasa yamezidi kuimarika.

"Taratibu wale ambao hawakuwa fiti wanarudi, Mapinduzi Balama amepewa program maalum huku wachezaji wengine wakiwa wameanza mazoezi.

Wachezaji wa Yanga, kiungo Zawadi Mauya (kushoto) na beki Kibwana Shomary wakiwa mazoezini Kigamboni, Dar es Salaam juzi, kujianaa na Ligi Kuu Bara ambayo inatarajiwu kuendelea Aprili 8, mwaka huu, baada ya kumalizika kipindi cha maombolezo ya aliyejikuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. John Magufuli. **MPIGAPICHA WETU**

MIQUISSONE, KAGERE WAMTIBULIA GOMES

● ● ● Ni katika mipango ya kuivaa AS Vita Jumamosi kwa Mkapa, sasa awataka kuhakikisha wanawasili kikosini kabla ya...

Na Saada Akida

WAKATI mazoezi ya kikosi cha Simba kujianaa na mechii ya Ligi ya Mabingwa Afrika hatua ya makundi dhidi ya AS Vita yakizidi kupamba moto, wachezaji wawili wa mabingwa hao wa Tanzania, Luis Miquissone na Meddie Kagere ndio wanaochelewsheha mipango ya miamba hiyo ya soka nchini, imeelezwa.

Simba ambayo ipo kileleni mwa msimamo wa Kundi A katika michuano hiyo ikiwa na pointi 10 ikifatiwa na mabingwa watetezi, Al Ahly ya Misri yene alama saba, Jumamosi itaikaribisha AS Vita ya DR Congo yene pointi nne katika Uwanja wa Benjamin Mkapa.

Katika mechi hiyo, Simba itakuwa ikihitaji sare tu ili kufuzu hatua ya robo fainali, wakati AS Vita yenye ikihitaji ushindi ili kujiweka katika nafasi ya kufuzu hatua hiyo, wakati huu Al Ahly ambao watakuwa

ugenini dhidi ya vibonde wa kundi hilo, Al-Merrikh ya Sudan yene alama moja, nayo ikihitaji ushindi huku ikiombea Wekundu wa Msimbazi hao washinde ili nao wakate tiketi kabla ya mchezo wa mwisho.

Kuelekea mchezo huo, Kocha Mkuu wa Simba, Didier Gomes, amesema anawakosa mapema katika maandalizi nyota hao wawili, Miquissone na Kagere, ambao jana walikuwa wakimalizia majukumu yao na timu za taifa kwenye mechii za kuwanzia kufuzu Fainali za Mataifa ya Afrika (Afcon), zitakazofanyika mwakani nchini Cameroon.

Hivyo, Gomes ametuma ujumbe akitaka Miquissone na Kagere kuhakikisha ifikapo kesho, Alhamisi wawe wameunga na wenzao kambini ikiwa ni siku mbili kabla ya kuivaa AS Vita.

Miquissone yupo na timu ya Taifa ya Msumbiji ambayo jana ilikuwa ikiikaribisha Cape Verde wakati Kagere ye ye aliukwa na kikosi cha timu ya Taifa ya Rwanda

nchini Cameroon wakivaana na wenyeji hao.

Gomes alisema wako makini katika kuhakikisha wanafanya kazi kasoro ndogo ndogo zilizojiteke katika mechii zilizopita, lakini kukiandaa kikosi chake kulingana na ubora wa AS Vita ambao anaamini watakuwa na mbinu kali wakati huu wakisaka pointi tatu kwa nguvu ili kujiweka katika mazingira mazuri ya kufuzu robo fainali.

Alisema ni mechii muhimu sana kwa kuhakikisha wanapata pointi muhimu kwa ajili ya kusonga mbele kucheza robo fainali ya michuano hiyo kwa kuendeleza ushindi katika mechii zao hizo za makundi.

"Tunahitaji kupambana kuhakikisha tunafanya vizuri katika michezo miwili, ikiwamo dhidi ya AS Vita, tutakaocheza nyumbani, lengo ni kushinda na kutinga robo fainali," alisema Gomes.

Naye Meneja wa Simba, Patrick Rweyemamu, alisema jana jioni wachezaji wote

waliokuwa na timu ya Taifa ya Tanzania, Taifa Stars wameungana na wenzake huku baadhi yao walikuwapo katika mataifa yao wakitarajiwu kuungana na wenzao leo isipokuwa Miquissone na Kagere.

Alisema Miquissone na Kagere wao wataripoti kambini Alhamisi kwa sababu timu za taifa zilikuwa na mechii jana.

"Maandalizi yanaendelea vizuri na tunarajia hadi Alhamisi timu imekamilika kwa wachezaji wakigeni ambao walikuwa katika majukumu ya timu ya taifa kurejea katika klubu na kuendelea kupambania timu kufikia malengo yetu ya kuhakikisha tunapata ushindi ambao utatuhakikishia kucheza robo fainali," alisema Rweyemamu.

Kikosi cha Simba kinaendelea na mazoezi katika Uwanja wa Simba Mo Arena uliopo Bunji, Dar es Salaam.

